ATAOL BEHRAMOĞLU

BEYAZ, İPEK GİBİ YAĞDI KAR

50 YILDAN 100 ŞİİR

Cumhuriyet Kitapları

Şiir

6. BASK

YAYIN KURULU
Doğan HIZLAN (Başkan), Turhan GÜNAY (Başkan Yardımcısı),
Ataol BEHRAMOĞLU, Deniz KAVUKÇUOĞLU,
Egemen BERKÖZ, Erdal ATABEK, Turgay FİŞEKÇİ

YAYIN YÖNETMENİ
Zeynep ATAYMAN

GRAFİK TASARIM
Ahmet SUNGUR

DİZGİ/SAYFA DÜZENİ
Serpil ÜNAY

BASKI/CİLT
KURTİŞ MATBAACILIK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
Maltepe Mahallesi Litros Yolu Fatih San. Sit.
No:12/74 Topkapı / İstanbul
Tel : (0212) 613 68 94 Sertifika No: 12992
Faks : (0212) 613 68 96
e-mail : kurtis@kurtis.com.tr

DAĞITIM
Cumhuriyet Kitapları

6. Baskı: Nisan 2013

Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.
Prof. Nurettin Mazhar Öktel Sk.
No: 2 34381 Şişli - İstanbul Sertifika No: 10844
Tel : (0212) 343 72 74
Faks : (0212) 343 72 65
ckk@cumhuriyet.com.tr
www.kitap.cumhuriyeti.com.tr
www.facebook.com/cumhuriyetkitaplari
www.twitter.com/kitapkulubu

Yayın Hakları Cumhuriyet Kitapları'na aittir.
Tanıtım amacı dışında izinsiz alıntı yapılamaz.

Ataol Behramoğlu

Beyaz, İpek Gibi Yağdı Kar

İÇİNDEKİLER

Melankoli 9
İstanbul 10
Bahar Şiiri 11
Koşu 12
Sonbahar Ezgisi 13
Kara Şarkı 14
Kedi 15
Bir Gün Aşk Geçilmelidir 16
Sabiha 18
Kör Bir 19
Amcam Şair Ben Şair 23
Bu Aşk Burada Biter 24
Yeniden, Hüzünle... 25
Bir Gün Mutlaka 30
Onun Türküsünü, Guevara'nın 34
Yıkılma Sakın 36
Bir Kenti Bırakırken 38
Bir Çocuğun Rüyası İçin Şiir 39
Sana Seslenmek İçin 40
Son Günün Şiiri 44
Kardeşim Aylardır Hapiste 48
Ben Ölürsem Akşamüstü Ölürüm 52
Beyaz, İpek Gibi Yağdı Kar 54

Mozart, Mayakovski, Peynir, Ekmek, Karanfil, v.s. 58
Sonnet 60
Pablo Neruda 61
Ne Yağmur, Ne Şiirler... 64
Cellat 71
Gecekonduda Geçen Bir Çocukluk 72
Ben mi? Evet... 73
Şiir Üstüne Bazı Düşünceler 75
Hemingway'in Bir Hikâyesinden Çağrışımlarla 76
Kirazlı Mescit Sokağı 77
Parkta Rastladığım Adamın... 79
Gece, Dönerken... 81
Bir Aydın Tipine 85
Bir Sabah Tanıdık Bir Şehre Girerken 86
Yaşadıklarımdan Öğrendiğim Bir Şey Var 87
Ne Anlatır Yunan Şarkıları 89
Berlin'de, Doğum Yıldönümünde Nâzım'ın 91
Kuşatmada 94
Çok Sevdim Bir Zamanlar, Seviyorum Yine de 96
Sofya'da Devrim Müzesi'ni Gezerken 97
Ömer Reis Ağıdı 100
Türkiye, Üzgün Yurdum, Güzel Yurdum 103
Unuttum, Nasıldı Annemin Yüzü 105
Taşra Kentlerinde Akşam Kederi 106
Bir Şehit Kızına 107
Kırk Yaşın Eşiğinde Şiir 109
Bebeklerin Ulusu Yok 110
Her Şey Şiirdir... 111
Sesler 112
Sevginin Önünde 114

İyi Bir Yurttaş Aranıyor'dan 115
Bir Ülke Nedir? 115
Bakımlı Erkeğin Türküsü 117
Ağırbaşlı Aydının Türküsü 119
Avrupa'ya Aşk Türküsü 120
Karton Tabutlar 122
Görüşme Günü 124
Strati Korakas'a Mektup 125
Hapishanede Bir Sabah Türküsü 130
Eski Nisan 132
Helsinki'ye Bir Şiir 133
Paris Şiirleri IV 135
Paris Şiirleri VI 136
Geçmiş Yaz 138
İneklere Övgü 139
Leningrad 1988 140
Bir Mavi Çiçek 142
Toprağa Düşen 143
Silah Fabrikasında Çalışıyordu 144
Tek Başınalık 146
Yıldız Savaşları Üstüne Çeşitlemeler 148
Ölüm ve Genelkurmayı 154
Bilim Adamı 157
Sevgilimsin 160
Yaz 161
Güller, Matematik 163
Bir Arka Odada 164
Yazsonu 166
Göre 167
Paristi 168

İsim Nedir ki 170
Uğura Ağıt Değil, Övgü 171
Bu Yangın Yerinde 172
Aşk İki Kişiliktir 173
Beni Bir Yaza Gömdülerdi Bir Zaman 175
On Ayrılık Şiiri'nden 176
Gizlice, Sevgilim 178
O Kadar Güzel Bir Yüzdü ki 179
Geçen Bir Yaza Gazel 180
İlkbahar 181
Sonuçta 182
Ölüme Gazel 184
Gece Irmağına Gazel 185
Yeni Aşka Gazel 186
Okyanusla İlk Karşılaşma 187
Sağanak 189
Zakkum ve Yaz 190
İnsan Kendisinin Rüyasıdır 191

MELANKOLİ

Ey sokaklarında yıllarca avare dolaştığım
İçinde ilk aşkımı yaşadığım küçük şehir
Umutsuz akşamlarımda sesini duyduğum lir
Sihrinde ilk acıyı tattığım

Ey sarhoş akşamlarımın biricik tesellisi
İlk şiirlerimdeki biricik dert ortağım fener
Soğuk kış geceleri ısındığım kalorifer
Gitgide uzaklaşan tren sesi

Ey en masum arzularımı gizleyen oda
Yıldızlarla dost eden küçük pencere
Her akşam gönlümün dilediği yere
Götüren sihirli araba

Ey en içli en yanık türkülerimi duymayan
Rüzgârı saçlarımı dağıtan sokak
Ve ey saçı ak gönlü ak
Anneciğim pencerede ağlayan

Ah biliyorum güç gelecek sizlere
Ama artık gitmek geliyor içimden
Bir sabah masmavi bir bulutun peşinden
Dönüşü olmayan yerlere

1959

İSTANBUL

Göğsüme bir İstanbul çiziyorum
Başparmağımla, kelebek biçiminde
Çocukmuşum gibi aynanın önünde
Yüzümü saçlarımı okşuyorum

Kadıköyden herhangi bir deniz
Tenha bir tramvay Şişliden
Samatyadan belki Sultanahmetten
İncir ağaçları anımsıyorum

Göğsüme bir İstanbul çiziyorum
Başparmağımla, kelebek biçiminde
Biraz umutsuzum, biraz yorgun işte
En çok gözlerimi seviyorum

1959

BAHAR ŞİİRİ

Bu sabah mutluluğa aç pencereni
Bir güzel arın dünkü kederinden
Bahar geldi bahar geldi güneşin doğduğu yerden
Çocuğum uzat ellerini

Şu güzelim bulut gözlü buzağıyı
Duy böyle koşturan sevinci
Dinle nasıl telaş telaş çarpıyor
Toprak ananın kalbi

Şöyle yanı başıma çimenlere uzan
Kulak ver gümbürtüsüne dünyanın
Baharın gençliğin ve aşkın
Türküsünü söyleyelim bir ağızdan

1960

KOŞU

Tutsaklığım dar sokaklarında büyürken
Sevmek niye, yetmeden öncelere?
Seni düşünmek bir yağmur ansızın
Akşamüstleri yorgun caddelere

İçimde yeniden bir umut
Yeniden bir kahır sevgilere
Söylenmemiş şiirler dudaklarımdan
Savruluyor susuk gecelere

Üstelik hep mutlu olmak gülünç
Sığmak güç evlere kahvelere
Ellerinden bir tutsam, biliyorum
Koşum ötelere ötelere

1960

SONBAHAR EZGİSİ

Caddeden liseli kızlar geçiyordu
Medeni hukuku usulca kapattım
İmtihanmış paraymış etiketmiş
İnadına bir sigara yaktım

Örneğin dedim şu dünya
Bir boşlukta döner de döner
Şu yağmur şu hınzır eylül yağmuru
Adamı büsbütün deli eder
Peki insanlar peki insanlar
Hangi akla hizmet eder

Düşünüp düşünüp içlendim

Saniyeler dakikalar saatler derken
Günler su gibi akıyor kardeşim
Bir yanda ders kitapları bir yanda kalbim
Şaşırdım kaldım

1961

KARA ŞARKI

Karanlığın yine o saatinde
Kapkara sularda uyandılar
Gözlerinden karanlık şarkılar geçiyordu
Uzanıp karanlığa baktılar

Kadının kapkara saçları
Kapkara elleri adamın
Yanıtsız nedenler gibi, odanın
Dört yanında dört kara duvar

İki ucu karanlıkta bir çizginin
Karanlık ortasında aldandılar
Kapkara mısralar kurdular karanlıkta
Ve iki zenci gibi sustular

En olumlu yerinde sevgilerinin
Birden soluk soluğa yoruldular
Azar azar öldüğünü duydular
Karanlıkta kalan bir yerlerinin

1961

KEDİ

"Elveda, elveda" ne güzel.
Üçüncü, uyumu bozuyor.
"Elveda, elveda, elveda"
Üstelik kediye benziyor.

Adamın kafası kocaman
Cebinde Sartre'dan bir roman
Sağına soluna bakmadan
Belki de cennete gidiyor

Ataol yağmuru sevmiyor
Saati sormayın korkuyor
Ne zaman rakıya otursam
Üçüncü elveda geliyor

1961

BİR GÜN AŞK GEÇİLMELİDİR

Ey artık ağzı ve saçları
Uzun bir karanlığı ağartan boyna
Maviden aşka boyayıp silahları
Bilenip bir başkaldırmaya
Korkak ve umutsuz yerlilerden
Söküp son hızla çadırları
Ağaran bir kan, geceden
Yepyeni bir çıldırmaya

Yangın. Onun alyuvarları.
Kanlı bir geçit gibi. İsyan.
Mavi gözlerle dolu saçları
Ey beni umutsuz eden kan
Ey bütün şarkılardan artan
Aşkın vazgeçilmez karanlığı

Susar ve martıları düşünür
Gecenin bir kesiminde insan
İçinde beyaz bir kalabalık
Ve aşk zaten gürültüdür
Benim korkum ve umutsuzluğum
Artık ölmüş bir adam gibidir
Kendini hiç hatırlamayan

Aşkın ve hüznün şiiridir
Yüzümle çizdiğim karanlığa
Çılgın atlar. Savaşçılarım.
Ey benim kaçınılmaz yazgım
Bir gün dörtnala ağlamaya

Bir gün aşk geçilmelidir

1962

SABİHA

Bana bir sigara verin annem öldü
Bu sabah öldü beşe doğru sanırım
Allah allah ne var şaşıracak canım
Annem öldü diyorum hepsi bu

Yüzüme bakmayın öyle gülesim geliyor
Bir ayna olsa da aptallığınızı görseniz
Hani dokunsam siz de güleceksiniz
Boş verin kurallara murallara yahu

Şu son yıl keman bile çalmadı
Yüzünde çizgiler çoğaldıkça öfkelendi
Sanki suçlu oymuş gibi babama yüklendi
Beni kimse anlayamaz deyip durdu

İsterseniz sinemaya falan gidelim
Galiba nadyanın bir filmi var tayyarede
–Ortanca birader çok ağladı dün gece–
Sahi, sabiha işi ne oldu?

1962

KÖR BİR

Yüreği hüzünle dolduran hayat
güneşli bir nisan akşamında
her şey ölüp gidiyor ve
atıyla oynuyor komşunun çocuğu da

yaprakları kımıldatan rüzgâr
ölüm kımıldamaz ama
yağmurda, solgun güz kuşlarının
kim bilir nereye gittiği yağmurda
kuytu, naftalin kokan odalarda
akşamın evleri sardığı odalarda
bir çocuk uyurdu
kavaklar cevizler ıhlamurlar
sallanırlardı acıyla

o zaman ne çok hastaydım
sevgilim! ne çok hastaydım
gece yarıları şehri dolaşırdım
cebimde taslak halinde bir intiharla
şizofreni ve pompalı mızıkayla
tanrım! ne çok yalnızdım, dağlara–
doğru yürürdüm, ağlardım,
yüzümü tutup toprağa
şehri–
gözlerdim.

./..

–gençliğimi hatırlatan o sıkıntıyla–
babasının yargıç olduğunu söyleyen hizmetçi sevgilim
gelirdi. o ve ay. odamın–
duvarına yazılar yazdım
başkaldırma ve ölmeme hakkında
hep uyanık kalmak pahasına
yazılar yazardım, Kafka
v.s. otururlardı bir kasabada
oturur ölümden konuşurlardı
bir kroki halindeki şapkalarıyla
bir taslak olan vücutlarıyla
ve bir cenin kadar zayıf omuzlarında
askeri ve trenci paltolar olurdu
onlar konuşurken akşam olurdu
biz sevişirdik acıyla
sevgilim! biz acıyla sevişirdik
ellerin soğan ve sabun kokardı
ayaklarını öperdim, sonra
gece gelirdi ağır bir homurtuyla
gece gelip beynimi örterdi
ışığı yakmazdım, gece gelirdi,
sen giderdin, o zamanlar ben hastaydım
beynim hastaydı, örtüler içinde–
bir vebalı gibi titrerdi
gece soluk soluğa
terli bir tren gibi ilerlerdi

kalbim!
sen yoksun.
sen tökezleyen bir şarkısın
köpüre köpüre akan
acıyla ve hüzünle beslenen
bir ırmaksın.
akşam
yankılanırken kasaba
çanların ve koyunların
mezarların
tozlu kasabasında
çocuklar ağlardı
dünya az renkli ve tebeşirden
bir resim kadar tozlu ve müphemdi
aşk müphemdi

sen
sessiz bir kinle şehri gözlüyorsun
kısık bir hüzünle camların arkasında
aşka ve merhamete hazırsın
şefkate ve nefrete ve
acı çekmeye o uzak yollarda.
bir kuleden seyrettiğin şehri
yani bir şehvet balkonundan
kimse bilmiyor
geçit yok şarkısına aşkın
ah her şey

./..

bir pencereden göründüğü kadar
bir pencere kadar dünya
bir kartpostal gibi geçtiğimiz dünya

kalbim.
kör bir çocuk gibi düşe kalka.

1963

AMCAM ŞAİR BEN ŞAİR

Gidip şarap almalı beş kuruşluk da fülüt
İçip içip sonra da bir güzel ağlamalı
Topal Ulviye var ya, hangi gecekondulu
Genelevin üstüne şıp diye damlamalı

Aktarın karısından umutlar kesik artık
Beyaz bi laf söylense memeler otuz iki
Ellerine mozarttan uzansam usulcacık
Kolları bileklerden dirseğe bilezikli

Bu dünyada ya adam olmalı ya da zengin
Amcamsa sabah sabah burnu çay bardağında
Ha babam şiir yazar şu cennet vatanına
Tam gülesim gelecek, pırr... sekiz on güvercin

1963

BU AŞK BURADA BİTER

Bu aşk burada biter ve ben çekip giderim
Yüreğimde bir çocuk cebimde bir revolver
Bu aşk burada biter iyi günler sevgilim
Ve ben çekip giderim bir nehir akıp gider

Bir hatıradır şimdi dalgın uyuyan şehir
Solarken albümlerde çocuklar ve askerler
Yüzün bir kır çiçeği gibi usulca söner
Uyku ve unutkanlık gittikçe derinleşir

Yan yana uzanırdık ve ıslaktı çimenler
Ne kadar güzeldin sen! nasıl eşsiz bir yazdı!
Bunu anlattılar hep, yani yiten bir aşkı
Geçerek bu dünyadan bütün ölü şairler

Bu aşk burada biter ve ben çekip giderim
Yüreğimde bir çocuk cebimde bir revolver
Bu aşk burada biter iyi günler sevgilim
Ve ben çekip giderim bir nehir akıp gider

1965

YENİDEN, HÜZÜNLE...

İşte yine can sıkıntısı
bana bir şiir yazdıracak.
Tırnaklarım uzamış,
İçimde yaralı bir aşk.

İçimde yaralı bir aşk
ve birkaç piyes ölüsü,
birkaç gözyaşı kırıntısı,
intihar gelgiti birkaç.

Sırtüstü uzandım dünyaya,
odamın ampulüne bakıyordum,
ampulün bağlı olduğu borunun
tavanda kıvrılışına.

Tavanda kıvrılışına
birkaç damla gözyaşının,
birkaç damla tentürdiyot,
kalbim ağrıyordu, bir yaz–
günü düştüm sokaklara,
karanlık sokaklara düştüm,
bir yaz gecesiydi galiba,
ürpererek indikçe bayırlardan,
kimsesiz ve loş alanlara,
çaresiz, bomboş bir cesettim,

./..

bir yangın kulesi gibi uğuldayan.
Kirli, bayat, karanlık–
bir suyla dolu bir kova,
olarak kalmıştım dünyada.
Herkes kim bilir nerdedir–
şimdi? sevgilim... Kim bilir–
nerdesin?
Kalbim –ki bir gün durur–
var mıydı acaba?

Ölümü ve tuzlu
fıstıkları unutmadım,
bayat tuzlu fıstıkları.
Sarhoşlar kusardı bir de
ben varken orda. Dünya'da.
1965 yılında.
Bir savaş ve hüzün korkusuyla
kahvelere dolardı insanlar
Sevgilim! Sevgilim!
"Kanayan yerim benim"
çürük yumurta, bayat pastırma
ve
bamya yenilen bir lokantada
mareşal fevzi çakmak, koca yusuf
dünya güzeli fatma
dostumdular.
Ben o şehirde yalnızdım

bunu kimseler bilmez
gidip gidip rıhtıma
dururdum.
Kör bir dilenci vardı, o da–
dostumdu, beni–
evlendirmek isterdi kızıyla.
Ben içimde bir acıyla
boyna bir resim yapardım.
Sarı kurdeleli kızlara–
hikâyeler anlatırdım hatta
uzak dünyalar ve
albert aynştayn hakkında.
Onlar
uzun uzun susarlardı.
Güzelim kızlar, Hürriyet–
gaztesi okurlardı
Ses ve Hafta.

Her şey o kadar birbirinin
aynıydı, hayat–
akıp gidiyordu sıkıntıyla.
Domino taşlarına ve
bir nehrin akışına benzeyen
cesur ve genç hayat. Akıp giden.
Kitapçı vitrinlerini
ve
alanları hızla eskiten–
hayat, bazen–

./..

beni heyecanlandırırdı.
Yağmurlu, ıhlamur ağaçlı bir yolda
kocaman, eflâtun bir güneş
tıkanırdı gırtlağıma
onu karnıma sokardım.
Güneşi, göğsüme ve karnıma.
Akşam–
beni bulurdu bir koyda.
Kırlara doğru
koşardım bir bağırtıyla.
Az önce ıslanmış kırlara,
serin ve bereketli,
her zaman bağışlayan,
o taze ve hüzün–
anası kırlara...

Sevgilim! Sevgilim!
Gece–
yürüyor.
Dünya–
yürüyor ordularla.
Kitaplarla ve matbaacı–
çıraklarıyla. İçimde–
bir dağ çeşmesi akıyor...
Sabah oldu oluyor anında–
eski, külüstür, kömür–
yüklü sarı bir kamyonla
yanında durmuştuk, orman–

battaniyeliydi hâlâ.
Bir hastane odasında–
sabaha karşı, yaralı–
bir onbaşı gibi uyuyordu.
Sabaha–
karşı bir hastane odasında–
aklıma çanlar geliyor.
Bir adam–
kesik çocuk başları satıyor.
Yeniden
hüzünle başlıyorum bir–
romana...

1965

BİR GÜN MUTLAKA

Bugün seviştim, yürüyüşe katıldım sonra
Yorgunum, bahar geldi, silah kullanmayı öğrenmeliyim bu yaz
Kitaplar birikiyor, saçlarım uzuyor, her yerde gümbür gümbür bir telaş
Gencim daha, dünyayı görmek istiyorum, öpüşmek ne güzel, düşünmek ne güzel, bir gün mutlaka yeneceğiz!
Bir gün mutlaka yeneceğiz, ey eski zaman sarrafları! Ey kaz kafalılar! Ey sadrazam!
Sevgilim on sekizinde bir kız, yürüyoruz bulvarda, sandviç yiyoruz, dünyadan konuşuyoruz
Çiçekler açıyor durmadan, savaşlar oluyor, her şey nasıl bitebilir bir bombayla, nasıl kazanabilir o kirli adamlar
Uzun uzun düşünüyor, sularla yıkıyorum yüzümü, temiz bir gömlek giyiyorum
Bitecek bir gün bu zulüm, bitecek bu hân-ı yağma
Ama yorgunum şimdi, çok sigara içiyorum, sırtımda kirli bir pardesü
Kalorifer dumanları çıkıyor göğe, cebimde Vietnamca şiir kitapları
Dünyanın öbür ucundaki dostları düşünüyorum, öbür ucundaki ırmakları
Bir kız sessizce ölüyor, sessizce ölüyor orda
Köprülerden geçiyorum, karanlık yağmurlu bir gün, yürüyorum istasyona

./..

Bu evler hüzünlendiriyor beni, bu derme çatma dünya
İnsanlar, motor sesleri, sis, akıp giden su
Ne yapsam... ne yapsam... her yerde bir hüzün tortusu
Alnımı soğuk bir demire dayıyorum, o eski günler geliyor aklıma
Ben de çocuktum, sevgilerim olacaktı elbette
Sinema dönüşlerini düşünüyorum, annemi, her şey nasıl ölebilir, nasıl unutulur insan
Ey gök! senin altında sessizce yatardım, ey pırıl pırıl tarlalar
Ne yapsam... ne yapsam... Dekart okuyorum sonradan...
Sakallarım uzuyor, ben bu kızı seviyorum, ufak bir yürüyüş Çankaya'ya
Bir pazar, güneşli bir pazar, nasıl coşuyor yüreğim, nasıl karışıyorum insanlara
Bir çocuk bakıyor pencereden hülyalı kocaman gözlü nefis bir çocuk
Lermontov'un çocukluk fotoğraflarına benzeyen kardeşi bakıyor sonra
Ben şiir yazıyorum daktiloda, gazeteleri merak ediyorum, kuş sesleri geliyor kulağıma
Ben mütevazi bir şairim, sevgilim, her şey coşkulandırıyor beni
Sanki ağlayacak ne var bakarken bir halk adamına
Bakıyorum adamın kulaklarına, boynuna, gözlerine, kaşlarına, yüzünün oynamasına
Ey halk diyorum, ey çocuk, derken bende bir ağlama
İlençliyorum bütün bireyci şairleri, hale gidiyorum portakal almaya

./..

İlençliyorum o laf kalabalıklarını, kurumuş yürekleri, bireyin kurtuluşunu filan
İlençliyorum o kitap kurtlarını, bağışlıyorum sonradan
Uzun kış gecelerinden sonra kim bilir nasıl olur her şey
Uzun kış gecelerinden sonra, masallarda anlatılan
Durup durup bunları düşünüyorum, bir sevinci bir hüzün izliyor arkadan
Yüreğim ipe sapa gelmez bir bahar göğü,Türkçe bir yürek kısaca
Beklemek usandırıyor, telaşlı telaşlı bir şeyler anlatıyorum sağda solda
Bir otobüse biniyorum, inceliyorum bir böceği tutarak kanatlarından merakla
Yürürdüm eskiden baharda, o yıkıntıların ve çayırların olduğu alanlara
Aklıma şiiri gelirdi o yaşlı Amerikalının, sonbaharı anlatan şiiri
Çayırlar vardı o şiirde, baharı anımsatan ne de olsa
Böylece yeniden hazırlanıyorum bir coşkuya, yeniden sokaklara fırlamaya
Kendimi atmak bir uçurumdan balıklama
Büyük ve mavi bir şey izlenimi var bende, gördüğüm filmlerden mi ne
Bir şapka, telaşlı bir gök, sıcak yapay bir dünya
Anlat anlat bitmiyor, bitmiyor bendeki daüssıla
Bütün sevgilerimi harcayabilirim bir çırpıda, yağmurlu o yollar geliyor aklıma
Benzin kokuları, ıslak direkler, babamın esmer bir somun gibi tombul ve sıcak elleri

./..

Uyurdum. Bir de bakmışsın yeni bir film sinemada,
şehirde yeni bir kız, kahvede yeni bir garson
O üzgün ve sabahlıklı dururdu balkonda...
Şimdi ne var hüzünlenecek burda, nedir bu çatlatan
yüreğimi bu telaş
Sanki yarın ölecek gibiyim, birazdan polisler gelecek ya da
Gelip alacaklar kitaplarımı, daktilomu, bu şiiri, sevgilimin
fotoğrafını duvarda
Soracaklar babanın adı ne, nerde doğdun, teşrif eder
misiniz karakola
Dünyanın öbür ucundaki dostları düşünüyorum, öbür
ucundaki ırmakları
Bir kız sessizce ölüyor, sessizce ölüyor Vietnam'da
Ağlayarak bir yürek resmi çiziyorum havaya
Uyanıyorum ağlayarak, bir gün mutlaka yeneceğiz!
Bir gün mutlaka yeneceğiz, ey ithalatçılar, ihracatçılar, ey
şeyhülislam!
Bır gün mutlaka yeneceğiz! Bir gün mutlaka yeneceğiz!
Bunu söyleyeceğiz bin defa!
Sonra bin defa daha, sonra bin defa daha, çoğaltacağız
marşlarla
Ben ve sevgilim ve arkadaşlar yürüyeceğiz bulvarda
Yürüyeceğiz yeniden yaratılmanın coşkusuyla
Yürüyeceğiz çoğala çoğala...

1965

ONUN TÜRKÜSÜNÜ, GUEVARA'NIN

Dağların ve nehirlerin
Türküsünü söylemek istiyorum
Büyük gökyüzünün ve kırların.
Mavi bir çiçeğin türküsünü söylemek istiyorum
Umudun ve sevdanın.
Kahraman bir yüreğin türküsünü söylemek istiyorum
Aslan türküsünü Guevara'nın.

Odalar ve sofalar kuşatmış beni
Sandalyeler masalar tabaklar
Gökyüzü kuşatmış beni içim daralıyor
Gelenekler korkular kuşkular
Kuşatmış beni
Rotatifler silahlar yasalar

Ah akşam oluyor
Sevgilim, aşkım benim
İniyor dağlara
Örtüsü gecenin
Bir çocuk durmadan
Büyük nehirleri özlüyor
Kaybolmuş sevinçleri özlüyor
Bu yürek durmadan
Geçiyor dağlardan
Gölgesi çetelerin

Körlerin ve yetimlerin
Türküsünü söylemek istiyorum
Yavrusu ölmüş ananın
Hastaların türküsünü söylemek istiyorum,
Hapiste yalnız bir adamın.
Sevgili bir yüreğin türküsünü söylemek istiyorum
Kardeşimin, Guevara'nın

Ah, nasıl da acı
Böyle susup durmak
Kötüler cellatlar elinde
Bunalırken güzelim halk
Fabrikalar yanlış çalışırken
Yanlış ekilirken toprak
Ayak, olmuşken baş
Baş, olmuşken ayak

Kavganın ve hürriyetin
Türküsünü söylemek istiyorum
Gür bir akışla akacak kanın
Eşitliğin türküsünü söylemek istiyorum
Halklar adına yükselen sancağın.
Sadeliğin, inceliğin, onurun
Türküsünü söylemek istiyorum
Onun türküsünü, Guevara'nın

1968

YIKILMA SAKIN

Kötü şey uzakta olmak
Dostlarından, sevdiğin kadından
Yasaklanmak bütün yaşantılara
Seni tamamlayan, arındıran
Kapatıldığın dört duvar arasında
Sağlıklı, genç bir adam olarak

Neler gelmez ki insanın aklına
Sevinçli, özgür günlere dair
Kalmıştır yüzlerce yıl uzakta
Onunla ilk kez öpüştüğün şehir
Acı, zehir zemberek bir hüzün
Kalbinden gırtlağına doğru yükselir

Görüyorsun işte küçük adamları
Köhnemiş silahlarıyla saldıran sana
Kimi tutsak düşmüş kendi dünyasına
Kimisi düpedüz halk düşmanı
Diren öyleyse, diren, yılma
Yürüt daha bir inatla kavganı

Babeuf'ü hatırla, Nâzım Hikmet'i
Bir umut ateşi gibi parlayan zindanlarda
Hatırla Danko'nun tutuşan kalbini
Karanlıkları yırtmak arzusuyla
Ve faşizme karşı, zulme, zorbalığa
Düşün acılar içinde dövüşen kardeşleri

Elbette vardır bir diyeceği, bir haberi
Bir kaçağa çay sunan Kürt kadınlarının
Dağlar dilsizdir yalçındır
Ama gün gelir bir diyeceği olur onların da
Ve dağlar, ıssız tarlalar başladı mı konuşmaya
Susmazlar bir daha, söz artık onlarındır

Kötü şey uzakta olmak
Dostlarından, sevdiğin kadından
Yasaklanmak bütün yaşantılara
Seni tamamlayan, arındıran
Ama bir devrimciyi haklı kılan
Biraz da acılardır unutma

Yıkılma sakın geçerken günler
Yaralayarak gençliğini.
Onurlu, güzel geleceklerin
Biziz habercileri düşün ki
Ve halkın bağrında bir inci gibi
Büyüyüp gelişmektedir zafer

1969

BİR KENTİ BIRAKIRKEN

Bir kenti bırakırken anımsanan
Daha çok küçük şeylerdir
Bakkalın borcu ödenir
Ve uzak bir tanıdığa rastlanır son anda

Bir kent nedir ve bir insana
Bıraktığı şey nedir bir kentin
Uzayıp giden tozlu yollar
Sonuçlanır yassı dağlarla

Bir kenti bırakırken, alışılmış–
Bir şeydir bırakmak bir kadını da
Yürürdün koruluklara
Yüzünü taşıyarak onun

Ve çayların akışında her zaman
Eskiyi anımsatan bir şey vardı
Bulanık olduklarından mı
Yoksa yaz mı eskirdi usulca

Yazlar kentler ve kadınlar
Bir aşkı bırakmanın buruk tadı
Bütün çocukların ve bütün
Şairlerin hep yaşadığı

1970

BİR ÇOCUĞUN RÜYASI İÇİN ŞİİR

Bir çocuğun rüyasında her zaman
Kaybolmuş bir sevgili vardır
Onu eskiciler çalmıştır
Bir akşamüstü hiç umulmadan

Kırların serinliği gelir
Konar bir çocuğun alnına
Onun için uyurken alınları
Beyaz ve gergindir çocukların

Senin de çocukluğun akrabadır
Yaz bahçeleriyle, elmalarla
Tozlar kalkmıştır bir akşamüstü
Mezarlığın ordaki bayırdan

Kaybolmuş bir sevgi her zaman
Kaybolmuş bir bilyaya benzer
Anımsanır ışıltısı
Belli belirsiz gözyaşlarıyla

Bir çocuğun rüyasında bazen
Bulunur kaybolmuş bir bilya
Kiraz ağaçları sallanır
Güvercinler uçuşur havada

1970

SANA SESLENMEK İÇİN

Gece sessizce başlıyor ve ırmağın–
Öte yakasına geçiyor atlılar.
Bir papatyanın açışını dinliyorum.
Gökyüzü gitgide genişliyor.
Islak yaprakların derin yeşilliği
Islak dağların uyandırdığı keder.
Kendime bir demet çiçek topluyorum
Öğretmenimin iliklediği göğsüm
Ne kadar genç
Ağzımda taptaze bir tütün kokusu
Ve taze ceviz kabuklarının kararttığı parmaklarımda
Bir ağız mızıkası.
Öğrendiğim ilk şarkılar
Yollar yollar yollar boyunca
Söylediğim ilk şarkılar.
Sevgilim olan bütün kızlar
Siyah önlükleri ve
Kaçamak bakışlarıyla geçip gittiler
İlk fotoğraflarımdaki yakışıklı saçım...
Ey akşam, ey bir aşkın
Başlaması ve bitmesi
Ey turuncu akşam, bütün akşamların akşamı
Ey mor akşam, dudaklarım gibi moraran.
Gece evleri sardığında
Ve bahçeleri

./..

Işıklar içinde kaçıp giden
Bir tavşan gibi yalnızım.
Yolun iki yanında kalan
Karanlık dağların ötesinde
Neler olup biter
Ve girdiğimiz uykulu kasaba
Lokantadaki uykulu çocuk
Ölgün ışıklı lokantada
Ölgün patatesler.
Bir adamın
Doğması ve ölmesi
Ve bazı işlemeler yapması hayatında
Bazı bağlardan
Üzüm toplaması
Bazı sinemalara gitmesi
Bazı kızları sevmesi
Ve ölesiye yalnızlık çekmesi
Bazı şehirlerde.
Ey akşam, turuncu ve mor akşam
Ey gökyüzü, ey benim
Gittikçe esmerleşen kalbim.
Şimdi beyaz bir kızın
Yanında olabilmek için
Bazı çılgınlıklar yapabilirim
Onu boynundan öpsem ve onunla
Dünyada olup bitenlerden konuşsak.
İngiliz birahanelerinde
Damalı kasketleri

./..

Ve şaşılacak kadar yorgun yüzleriyle
Ve bütün emekçiler gibi
Çocuksu gözleri
Partal elleriyle oturan
İşçilerden konuşsak
Zencilerden konuşsak sonra
Gülünce bütün yüzleriyle gülen
Yakışıklı ve hazin
Zencilerden.
Gece dünyanın her yerinde
Geliyor ve her yerde
Aynı duygu uyanıyor kalbimizde.
Sen şimdi
Duvarına bir şiirimi asmışsındır
Uyuyorsundur
Belki düşünüyorsundur
Sonuncu kattaki odandan
Yıldızlara bakarak.
Ve yıldızlar her zaman
Eski ve tanıdıktır.
Özellikle bir tren penceresinden bakıldığında.
İçimiz nedensiz bir hüzünle dolduğunda
Sırtüstü uzanıp toprağa
Baktığımız yıldızlar.
Bir harman yerinde ya da.
Düz bir damda.
Uzaktan
Bütün kürtçe türküler gibi

./..

Yanık bir türkü gelirken
Sıcaktan bunalırken
Evler ve yollar;
Ve yaşlı kadınlar
Uyuklar gibi büzülüp minderlerine
Düşünürlerken eskinin
Olağanüstü günlerini
Gece sessizce başlıyor ve ırmağın
Öte yakasına geçiyor atlılar
Çalıların hışırtısını dinliyorum.
Sana seslenmek için
Yeni şiirler tasarlıyorum.

1970

SON GÜNÜN ŞİİRİ

Son günün
Şiiri.
Yürüdüm
Gorki Caddesi boyunca.
Karsız
Ama yine de
Hatırı sayılır bir kış.
Kitaplara baktım
Tartıştım
Trafik polisiyle.
–İçimde
Dostça bir sıcaklık
Babacan bir keyifle–
Bir grup kız geçti
Yanımdan.
Koro halinde
Söyledikleri şarkının
Sözlerini unuttum şimdi.
Ama konusu
Aşk, mutluluk
Arkadaşlık filandı.
Güzel kızları
Moskova'nın.
Sıcak ve
Cesur bakışlı kızları.

Sincaplar gibi
Bir şeyler yiyorlar durmadan.
Ve pek biliyorlar
Yakalarına bir rozet takıp
Çalım satmasını.
Son günün
Şiiri.
Karsız
Ama yine de
Hatırı sayılır bir kış.
-Şubatın
Son günleri.
Otuz yaşımı
Aşmaya doğru oluşumun da-
Otuz yaşında
İyi bir şair olmazsam
İntihar ederim
Diye düşünmüştüm
-İyi bir şair
Olup olmadığımı
Bilmiyorum daha-
Şiirde
Çok sözü edildi
Mayakovski heykelinin.
Durdum altında.
Büyük ve
Yaralı oğlu
Proletaryanın.

./..

Boynunu
Ve geniş göğsünü yükseltmiş
Bir şiirini okuyordu.
Kalın
Güzel
Görkemli.
Ve az ötede
Kadınsı
Ve sonsuz inceliğiyle Puşkin.
Son günün
Şiiri.
Leningrad
Dağınık bir gül
Tadındaydı.
Baygın ve uçucu.
Moskova
Ufku andırıyor
Yaklaştıkça
Genişleyen
Ve açan
Bağrındaki güzellikleri.
"Ermiş Vasili" katedrali
Rengârenk kulecikleri
Ve kubbecikleriyle
Alaaddinin
Yüzlerce sihirli lambasına benziyor.
"Bu güzellik
Tasarlanarak yaratılmış olamaz"
diyordu Kalina

"Biri bunu
Böylece
Rüyada görmüş olmalı."
Son günün
Şiiri.
Son gecenin.
Yürüdüm
Gorki Caddesi boyunca.
Bir yanım
Yalnızlık
Ve hüzün tiryakisi.
Bir yanım
Gemi azıya almaya hazır
Bir hayat çılgını.

1972

KARDEŞİM AYLARDIR HAPİSTE

Acımı duyurabilmek için
Uykusuz
Aç
Susuz
Öylece
Durabilirim..
Acımı duyurabilmek için
Sevgisiz
Anısız
Kaskatı olabilirim
Ve durup dört yol ağzında
Durdurup gelip geçenleri
Kendi halinde
Yaşayıp gidenleri
Tutup yakalarından
Haykırabilirim
Nefesim
Bitene dek
Bütün gücümle
Haykırabilirim
Bütün dünyaya.

Kardeşim
Hapiste
Kardeşim
Aylardır hapiste.

Kardeşim
Dövüldü orada.
İyi ve güzel şeyler dışında
Hiçbir şey taşımayan
Ve sadece bir insan varlığına değil
Yaşayan
Yaşamayan
Bütün varlıklara
Bir ota
Bir taşa
Sevgiyle
İlgiyle
Dolu beyni
Orada
Sarsıldı elektrikle
İnce bedeni
Tekmelendi

Acımı duyurabilmek için
Çıldırabilirim
Acımı duyurabilmek için
Zehirle doldurabilirim
Yazdığım her şiiri
Nefretle
Gözyaşıyla
Korkunç bir sevgiyle

Kardeşim
Aylardır hapiste
En güzeli
Tanıdığım insanların
En katıksızı
En pırlantası.
Ona sevgilisini
Kucaklamak yasak.
–Bir zaman el ele tutuşup
Harikulade güzel
Şeyler konuştukları
O kızı–
Ona özgürce
Dolaşmak yasak.
–Bir tay kadar
Hareketliyken kalbi–
O artık
Kitap okuyamıyacak.
–Sindirdiği
Gözle görülürdü
Alnında terler birikerek
Hummalı
Bir tutkuyla
Devirdiği kitapları–

Biz özgürlüğün
Güzel günlerin
Savaşçıları
Aydınlığın

İyiliğin
Bize eziyet
Ediyorlar bugün
Ama halkımız
Aynı acıların
Bin katını
Yaşamıyor mu sanki

Biz özgürlüğün
Güzel günlerin
Savaşçıları
Bize eziyet
Ediyorlar bugün
Ama bu
Şiirimize
Biraz daha çelik
Katılacak demektir
Biraz daha karar
Ve zafer umudu

Kardeşim
Aylardır hapiste
Ve yıllarca
Sürebilir bu
Çünkü o halkının omuz başına
Koydu omuzunu

1972

BEN ÖLÜRSEM AKŞAMÜSTÜ ÖLÜRÜM

Ben ölürsem akşamüstü ölürüm
Şehre simsiyah bir kar yağar
Yollar kalbimle örtülür
Parmaklarımın arasından
Gecenin geldiğini görürüm

Ben ölürsem akşamüstü ölürüm
Çocuklar sinemaya gider
Yüzümü bir çiçeğe gömüp
Ağlamak gibi isterim
Derinden bir tren geçer

Ben ölürsem akşamüstü ölürüm
Alıp başımı gitmek isterim
Bir akşam bir kente girerim
Kayısı ağaçları arasından
Gidip denize bakarım
Bir tiyatro seyrederim

Ben ölürsem akşamüstü ölürüm
Uzaktan bir bulut geçer
Karanlık bir çocukluk bulutu
Gerçeküstücü bir ressam
Dünyayı değiştirmeye başlar
Kuş sesleri, haykırışlar
Denizin ve kırların
Rengi birbirine karışır

Sana bir şiir getiririm
Sözler rüyamdan fışkırır
Dünya bölümlere ayrılır
Birinde bir pazar sabahı
Birinde bir gökyüzü
Birinde sararmış yapraklar
Birinde bir adam
Her şeye yeniden başlar

1972

BEYAZ, İPEK GİBİ YAĞDI KAR

Beyaz, ipek gibi yağdı kar
Bir kız kardan hafif adımlarıyla yürüyüp geçti hayal içinde
Arkadaşlarımı düşündüm, sevgili şeyleri
Sanki her şey bizimle var ve bizimle olacak
Beyaz, ipek gibi yağdı kar
Bir kız kardan hafif yüreğiyle
Geçip gitti güvercinleri anımsatarak.
Uzaktaki şehir
Uykuya dalmıştır şimdi.
Düşündüm bir bir
Kardeşlerimin ne yaptıklarını
Nihat
Uyumuyor olmalı.
–Nefis bir şarkı
Söylüyor yandaki odada bir kız
Bir Rus
Halk şarkısı.
Ve şimdi koroyla
Başladılar–
Nihat düşünüyordur
Karanlıkta.

./..

–Sanırım
Bir saatten sonra
Hapishanede
Dışardan söndürüyorlar ışıkları–
Beyaz, ipek gibi yağdı kar
Bir kız kelebek adımlarıyla
Geçip gitti karın üzerinden.
İnsanlar kendi şarkılarını
Kendi hayallerini taşıyorlar.
Çağdaş şarkılar
Gerekli onlara
Hem hayatlarının
Derinliklerinden söz eden
Gerçekleştirilmiş
Gerçekleştirilmemiş duygularından,
Hem
Kavgayı ateşleyen
Somut
Anlaşılır
Akıllı şarkılar.
Beyaz, ipek gibi yağdı kar
Acılarla dolu bu dünyaya.
İnsafsızlık
Vahşet
Hâlâ güçlü
Ve hâlâ iktidarda.
İnsanlar
Ölüyorlar.
Gepgenç

./..

Sımsıcak
Ölüyorlar
Sanki
Ölmüyorlarmış gibi.
Bir yandan sürüp gidiyor–
Hayat;
Bir yanda tel örgüler
Parmaklıklar.
Beyaz, ipek gibi yağdı kar
Yağdı kirpiklerine bir kızın
Yağdı mavi bir nehre
Saçlarıma yağdı
Otobüslere
Ağaçlara
Evlere.
İçimden
Okşadım onu.
Okşadım içimden
Kelebek adımlarını
Yanımdan geçen kızın.
Herhangi bir kız
Hayalleri olan.
İstedim ki
Daha güzel
Olsun şu dünya.
İstedim ki
Beyaz
İpek gibi yağan karın altında
Bitsin artık

Bu sürüp giden alçaklıklar.
Bir bebek
Ölüm tehdidi altında yaşamasın
Beşiğinde.
Ve paramparça olmasın
Sımsıcak
Capcanlı
Yaşayıp giderken insanlar.
Bırakın, beyaz
İpek gibi yağan karın altında
Hayallerimiz olsun.
Yaşayalım
Özgür
Güzel
Düşünceli.
Anlatalım
Düşündüklerimizi birbirimize.
Sevinç egemen olun her yerde
İnsanca
Bir kaygı.
Beyaz, ipek gibi yağdı kar.
Yağsın.
Dünya daha güzel olacak
İnanıyorum buna.
Bir insan kalbinin güzelliğine
Çocukluğuna
Sonsuz cesaretine, olanaklılığına
İnandığım kadar.

1973

MOZART, MAYAKOVSKİ, PEYNİR, EKMEK, KARANFİL, V.S.

Çağdaş adam peynirini yer
Mozart dinler
Kapatır şırrak diye
Kapısını bir dolabın
Zedelenir mi bu
Harikulade müzik
On sekizinci yüzyılın
Bekâreti

Sevgilim, sevgilim
Mozart
Hayatımıza girer
Lavaboda
Gargara yaparken
Ağrıyan boğazımızı

Çağım; peynir ekmek, Mayakovski
Kan gözyaşı
Umut, sancı

Yine de koşarken
Bir karanfil almayı unutmam sana
Akşamüstü, otobüste
Akrobatik hareketlerle
Kurtarırım ezilmekten
Cebimdeki son bozuklukları
Yatırdığım karanfili

Seni
Kan ter içinde kucaklarım

1973

SONNET

Paris'te evler cilalanmış gibidir
Özellikle güneşli öğle sonlarında
Paris, ısınmış taşlıklarına
Baygın, beyaz bir kadın gibi serilir...

Sonra ilk kıpırtılar, ilk insanlar
Ve bu, bir akşam rüyasına dönüşecektir...
Paris, tuhaf, çapraşık, anlaşılmaz şehir.
Paris, kör, kalpsiz, canavar...

Ve Eyfel, ejderha gövdesinin üstünde
Yumruk kadar ufak bir beyin taşır...
Bön, sersem gözleriyle yaklaşıp uzaklaşır...

İstersen yıkıl oraya, aşktan, ümitsizlikten;
Bağır, çıldır, geber istersen...
Bu şehir seni her an aşacaktır...

1973

PABLO NERUDA

Şiirin ve hayatın ustası
Paris'teki Şilili'den
Bir gölün mücevher varlığını
Anlatmaya kadar.
Ruhu taşralı olarak kalmıştır
Dünyanın taşralısı.

Ey denizler!

Acımızı
Ertelemeye
Beyaz yaşmaklı
Bir kadının
Bakracından
Sunduğu;
Çenemizden
Sızarak
Göğsümüze
Bizi ferahlatan
Su
Yeter

Ve Yannis Ritsos'un şiirleri...

Yunanistan'dan
Söz ettiği şiirler...

Pablo Neruda...
Koca Güney Amerikalı...
Kaba kunduralarla
Dolaşmış dünyayı...
Şekspir'i ezbere bilir
Ve daha nicelerini...
Kanaryalar uçar
Aklından...
Cinsi deniz taşlarının
Acıların
Ezberindedir...

İşte Nâzım Hikmet'ten
Söz etmenin sırası...

Hakkı hayatın
Santim santim
Yaşanarak verilir...

Pablo Neruda...
Yirmisinde
Yazdığın aşk şiirlerini
Uzakta yurdumdan
Beni ordan oraya
Savuran trenlerde okudum.
–Tünel
–En kederlisini
Dizelerin
Yazabilirim bu gece...

Sevgiler
Geçiyor...
Hâlâ sen
Şiirin ve hayatın acemisi...

Ey bir kalbin
Yarattığı
Yeni ve alışılmadık bir şey...
Ey acemiliğin
Utangaç ve gitgide
Kararlı omuz vuruşlarıyla
Bir yer açması kendine...

1973

NE YAĞMUR... NE ŞİİRLER...

Soruyorum sevgilime
–Darağacından Notlar'ı okudun mu?
Bu bizim hayatımız.
Gece doluyor içeri
Yıldızlarıyla.
Üç ilde
Sıkıyönetim var.
"Askeri savcı"
Sözü
Yer alıyor
Günlük bir sözcük olarak
Hayatımızın sözlüğünde.
Aşklar kelepçeli
Güney Amerika'da.
Kederden
Geberiyorum.
Herkes hayatını anlatıyor.
Deli anneler
Yıkık binlar
Paramparça
Bir gençlik
Yaşadığımız.
Hayatımızın kanadığını
Görüyor musun?
–Darağacından Notlar'ı okudun mu?

./..

İşkence
Ve umut
Şiiri fışkırtır.
Ruhumun yaralarını saracak
Şafağın sözcüklerini
Arıyorum.
"Kalın devrimci romanların
Sonundaki keder"
Kalın
Devrimci
Bir roman olarak hayatımız.
–Darağacından Notlar'ı okudun mu?
Sevgilim
Seni
Öpüyorum.
Her gün
Geçtiğim denize
Yabancılaşmasam
Bütün hayatları
Anlatabilsem
Ölüme karşı
Dururken bir adam
Tek bir mısra halinde
Hayatını
Okuyor.
Çıldırasıya
Boğuntuluyum.

./..

Çıldırasıya
Bir özlem
Günler ve Prag
Ve trenler
Ve alıp beni
Götüren keder.
Günleri zincire
Vuruyorlar.
Aşklar kelepçelidir.
Güney Amerika
Çe Gevara.
Her şeyi bir bir
Anımsıyorum.
Kalın
Devrimci romanları.
Hayat
Dolduruyor beni
Nasıl
Yıkık bir binayı
Gökyüzü doldurursa.
–Darağacından
Notlar'ı okudun mu?
Prag'da
Bir sevgilim var.
Ve ikinci dünya savaşı
Ve tanklar
Ve ellerim
Sana son kez dokunduğunda

./..

Artık
Senin
Olmayacağını bilmek;
Artık
Olmayacağımız.
Çünkü
Çıkış yok buradan.
Silah sesleri
Bir bahar.
Ey uçuşan
Güvercinleri kalbimin.
Ey bir imkânı
Yaşamak duygusu.
Ey içime
Sindirdiğim sevgin.
Prag'daki Sevgilim.
Karlı gecelerde
Anımsarım seni
Yağmurlar altında
Dolaştığımız Litvanya'yı.
"Kanal"ı
Seyrederken
Bütün Slav
Ve Slavak güzellikleri.
Kalın sesli
Kadınlar.

./..

Ortodoks
Hüznü.
Ve "Tütün"ü
Okurken
Ve Fuçiği.
Kanımızla
Yazılmıştır
Hayatın destanı
Toprakta
Dudaklarımızın
İzi var.
Ve donup kaldığımız
Cephelerde
Buruşuk
Mektuplar
Ve yerlerine
Ulaşmamış.
Savaş
Ve keder
Ve şiirler
Korkunç bir
Aşk özlemi.
İnsanlara
Duyduğum sevgiden
Boğulurcasına
Kalbimi
Çatlatırcasına
İmgeler
Ve trenler boyunca

Taşıdığım.
Şehirlerden
Geçerek
Ve her bir insanın
Bakışlarında
Köyler ve uzak
Duygular.
Sonsuzca seninle
Sevişme özlemi
Ve erkek olduğumun
Bilincinde olarak
Ve idama
Giden bir adamın
Karısına
Bıraktığı
Mektup kadar
Çağdaş ve anlaşılır.
Ekmek kadar
Kederli.
Vaptzarov'un
Şiirleri kadar.
Sevgilim, binlerce kilometreye
Yayılan kalbim
Ve gözyaşlarım
Ve her şeye
Yetişme duygusu.

./..

Bütün romanları
Yutarak
Bütün aşkları
Yaşayarak
Ve çağdaş ve sarsak
Kalbimi
Avutamaz
Hiçbir şey
Ne yağmur...
Ne şiirler...

1974

CELLAT

Cellat uyandı yatağında bir gece
"Tanrım" dedi "Bu ne zor bilmece:
Öldükçe çoğalıyor adamlar
Ben tükenmekteyim öldürdükçe..."

1974

GECEKONDUDA GEÇEN BİR ÇOCUKLUK

Gecekonduda geçen bir çocukluk
Belki her şeye karşın daha anlamlıdır bizim hayatımızdan
Çünkü hız ve değişim var
Çünkü ölü olmayan bir şeydir zaman

Sinemaya gidilir, bir kız sevilir
Bunalınır geç saatlere kadar kahvede
Ana bitkin dönmüştür çamaşırdan
Baba haftada üç gece gelebilir eve

Arkadaşlıklar ve özlemler vardır
Değişir plaklar ve küfürler
Heyecanlandırıcı bir şeydir yaşamak
Yeni şeyler umdurarak geçer

Gecekonduda geçen bir çocukluk
Bir ucu köy duygularına dayalıdır
Bir ucu akıntısında büyük kentin
Onun ölümüne ölümüne çalkalanır

1975

BEN Mİ? EVET...

Ben mi? Evet...
Bir gün çıkıp gideceğim kapıları, evleri, dergileri,
hüzünleri bırakarak...
Bir çiçek merhaba diyecek...
Hoşgeldin diyecek dağ...
Orman gülümseyecek...
Anımsayışların, bekleyişlerin, ümitlerin ya da
ümitsizliklerin
Hırsların, yarışların, tasaların kalktığı yerde
Tam anlatının, salt anlatının kaldığı yerde başlayacak
şiir...
Hiç kimseye seslenmeyen, kendi kendine yeten sadece...
Kendi mantığı, kendi güzelliği içinde tutarlı...
Ama halkın yaşantısı girecektir oraya, çünkü yaşayan,
büyük bir şeydir halk...
Deniz ve ufuk girecek, karınca yuvaları, gökyüzü,
kozalaklar
Ve köpük ve artık hasetsiz bir aşk...
Yani sevişmek denizle, koşulsuz, önyargısız, hesapsız...
Yani uzanmak ve düşünmek binlerce yıl...
Doğan, ölen ve yaşayan şeyleri...
Doğumu, ölümü ve yaşamayı.
Yani dingin ve büyük olan her şeyi anlatmak.
Ben mi? Evet. Çıkıp gideceğim bir gün...

./..

Tasasız, gözyaşsız, geride bir şey bırakmadan ve bir şey beklemeden ilerde...
Sadece yağmur sularından pırıl pırıl bir yürek
Artık kendi kendinin anlamı ve nedeni olan bir yürekle...

1975

ŞİİR ÜSTÜNE BAZI DÜŞÜNCELER

Şiir organik bir şey olmalıdır
Kendi yaşamımızdan fışkırmalıdır

Gömleğim, sevdiğim kız, yaşadığım şehir
Sımsıcak, şiirlerime girmelidir

Doğasını anlatmalısın ülkenin, bütün kuşlarını, ağaçlarını, göğünü, balıklarını
Bir bir bütün çiçeklerin, rüzgârların, ırmakların adlarını

Küçük şeylerden, küçük ayrıntılardan oluşmalıdır şiir
Böylece, yaşanılan şeylerin gerçek tarihi olacaktır şiir

Bir duruş, bir ses, bir yürüyüş
Canlılığı, güncel ve tarihselliğiyle bir gülüş

Şiire girecektir. Her şey, yapay ve kurgusal olmayan
Gerçek bir insan yüzü, gerçek bir doğa, gerçek bir toplum yansımalıdır anlattıklarından

1975

HEMINGWAY'İN BİR HİKÂYESİNDEN ÇAĞRIŞIMLARLA

Kadın ve adam oturuyorlardı
Uzakta beyaz dağlar vardı
Gara girmek üzereydi Barselona-Madrid treni

Kadın üzgündü, üzgündü, üzgündü
Adam düşündü, düşündü, düşündü
Aşkımız bitmesin isterim dedi

Biralar içildi ve başka içkiler
Kadın ve adam kederliydiler
Ne birleşiyor, ne ayrılıyordu elleri

Neden, neden sönüp gider bir aşk
Acının silinmez tortusunu bırakarak
Onulmazca inciterek yürekleri

Kadın daha gerçek bir acıyla yaralıydı belki de
Tasalı bir sevecenlikle baktı erkeğine
Gözyaşları içinde gülümsedi

Kadın ve adam oturuyorlardı
Aralarında bir masa vardı
Ve hüznün aşılmaz engelleri

1975

KİRAZLI MESCİT SOKAĞI

Kirazlı Mescit sokağı
Haliç'e doğru iner
Yoksul ahşap evler
Cumbalı pencereler

Yol üstünde kadınlar
Oturmuş örgü örer
Asmalı kahve önünde
Çatık yüzlü erkekler

Fabrika dönüşü, yorgun bir kırıtmayla
Geçer solgun giysili kızlar
Kürtçe bir şeyler konuşur
Köşe başlarında delikanlılar

Yüz yaşında bir hamal
Yüz kiloyla didişir
Minnacık oğlanlar
Çöplükte küfürleşir

Konuşsam bu bebelerle
Söyleyebileceğim ne var
Naylon talaşı topluyor
Kışın yakmak için bir ihtiyar

Kirazlı Mescit sokağı
Bir sokak, yoksul İstanbul'dan
Aklımda bu dizeler
Geçtim bir ikindiüstü ordan

1977

PARKTA RASTLADIĞIM ADAMIN...

Parkta rastladığım adamın
Bir kolu kesikti bileğinden
Çiftçiymiş
Tekirdağ'ın köylüklerinden

Bir kızı veremden ölmüş
Bu şehri İstanbul'da
Karısı tutturmuş:
Kızımın mezarı nerde ben orda

Satmış savmış ihtiyarcık
Varını yoğunu
Feriköy'de bir evceğize
Sokmuşlar başcağızlarını

İkinci kız desen
Kibarca: Akıl hastası
Anaya babaya
Vermez bir rahat yüzü

Oğlanlardan büyüğü
Dört çocuklu bir şoför
Küçük oğlan
Bir tamirhanede ömür çürütür

Fayda yok anlayacağın
Ne oğlanlardan, ne kızlardan
Bir fabrikada iş bulmuş
Kaçak işçi çalıştıran

Kırk yılın köylüsü
Ne yapsın işçi olursa
Daha yılı dolmadan
Kaptırıvermiş elini çarka

Gerisi bilinen hikâye
Patrondan imdat görmez
Evde karı ağlar
Deli kız rahat vermez

Kendisine rastladığımda
Düşünüp duruyordu bir kanepede
Ben sordum o anlattı
Güzelim Tekirdağ şivesiyle...

1977

GECE, DÖNERKEN...

Gece
Dönerken
Denize bakıyor
Ve bireyci şeyler düşünüyordum:
Bu deniz
Evren gibi derin
    ve uzay gibi karanlık
Atsam kendimi
Bu derinliğe
    vesaire...
Birden
Ateşçiyi gördüm
    aşağıda
        sağımdaki boşlukta.
Kömürle dolduruyordu
    karnını geminin
Küreği yaklaştırıyor
    fırının ağzına
        ve usta bir fırlatışla
            kömürleri savuruyordu

./..

Sonra uzun bir demir çekiyor
bir yerden
kömürü
karıştırıyordu
Duruyor bir an
geziniyordu
kafeste bir aslan gibi
birkaç dakika.
Önünde
küçücük
külüstür bir mangalda
külüstür bir çaydanlık kaynıyordu.
Ateşçiye
baktım uzun süre
Unuttum denizi
ve kafamdan geçen
bireyci düşünceleri
Boşluk
karanlık
ölüm
kozmos
uzay
vesaire
üzerine

./..

Bir adam
çalışıyordu az ötemde
sinir
doku
ve kas güzelliğiyle
Gece
saat on birdi.
Onu bekleyenler vardı mutlaka.
Solgun yüzlü bir kadın
belki.
Ve iki çocuk
Babalarının yüzünü
iki uyku arasında şöyle bir
hayal meyal gören.
Bir makinistle konuştum
yirmi yedi yıllık emekçi
bir makinistle.
Maaşlardan söz ettik
vergilerden
fazla mesaiden.
Genç bir işçi
karıştı söze.
Bilinçli bir
fabrika işçisine benziyordu.
Gemi yanaştı iskeleye.

./..

Ben
kozmosu filan
unutmuş olarak
karışırken çıkış kalabalığına
Ateşçi
gömleğinin yeniyle
yüzünün terini kuruluyor
Arkadan
İşçi ve makinistin
vergi adaletsizliği
ücretler
fazla mesai
yorgunluk
bedenen harcanma
konularında
hâlâ sesleri geliyordu.

1977

BİR AYDIN TİPİNE

Mangalda kül komazsın teorik konularda
Pratiğe gelince ayağın suya erer
Kendi korkaklığına kılıf ararsın boyna
Bu arada faşizm gelip tepene biner

1977

BİR SABAH TANIDIK BİR ŞEHRE GİRERKEN

Bir sabah tanıdık bir şehre girerken
Sıcak ve dost şeyler düşünür insan
Tanıdık bir yatak bekler sizi
Bir çocuk yüzü gülümser anılardan

Dost şehirler, sevgili, anne şehirler
Nice acılar, nice mutluluklar yaşadım her birinizde
Delikanlı bir sevinçle sokaklarınızdan geçtiğim oldu
Kederli günlerim oldu aklımı yitiresiye

Sonsuz kareli bir film gibi
Yaşamım geçiyor belleğimden
Tekrar etmek duygusu
Her şeyi yeniden, yeniden...

Bir sabah tanıdık bir şehre girerken
Hüzünlü, tuhaf şeyler düşünür insan
Sadece o şehrin değil
Kendisinin de değiştiği duygusundan...

1977

YAŞADIKLARIMDAN ÖĞRENDİĞİM BİR ŞEY VAR

Yaşadıklarımdan öğrendiğim bir şey var:
Yaşadın mı, yoğunluğuna yaşayacaksın bir şeyi
Sevgilin bitkin kalmalı öpülmekten
Sen bitkin düşmelisin koklamaktan bir çiçeği

İnsan saatlerce bakabilir gökyüzüne
Denize saatlerce bakabilir, bir kuşa, bir çocuğa
Yaşamak yeryüzünde, onunla karışmaktır
Kopmaz kökler salmaktır oraya

Kucakladın mı sımsıkı kucaklayacaksın arkadaşını
Kavgaya tüm kaslarınla, gövdenle, tutkunla gireceksin
Ve uzandın mı bir kez sımsıcak kumlara
Bir kum tanesi gibi, bir yaprak gibi, bir taş gibi
dinleneceksin

İnsan bütün güzel müzikleri dinlemeli alabildiğine
Hem de tüm benliği seslerle, ezgilerle dolarcasına
İnsan balıklama dalmalı içine hayatın
Bir kayadan zümrüt bir denize dalarcasına

Uzak ülkeler çekmeli seni, tanımadığın insanlar
Bütün kitapları okumak, bütün hayatları tanımak arzusuyla yanmalısın
Değişmemelisin hiçbir şeyle bir bardak su içmenin mutluluğunu
Fakat ne kadar sevinç varsa yaşamak özlemiyle dolmalısın

Ve kederi de yaşamalısın, namusluca, bütün benliğinle
Çünkü acılar da, sevinçler gibi, olgunlaştırır insanı
Kanın karışmalı hayatın büyük dolaşımına
Dolaşmalı damarlarında hayatın sonsuz taze kanı

Yaşadıklarımdan öğrendiğim bir şey var:
Yaşadın mı büyük yaşayacaksın, ırmaklara, göğe, bütün evrene karışırcasına
Çünkü ömür dediğimiz şey, hayata sunulmuş bir armağandır
Ve hayat, sunulmuş bir armağandır insana.

1977

NE ANLATIR YUNAN ŞARKILARI

Ne anlatır Yunan şarkıları
Geceye dair, aşka dair
Ne anlatır Yunan şarkıları
Hayatımıza dair

Ne anlatır Yunan şarkıları
İnsanı tepeden tırnağa saran bu hüzünle
Sanki hep anlatılmayan bir şey kalmıştır
İçimizi ne kadar döksek de

Ne anlatır Yunan şarkıları
Biten bir aşk mı, başlayan bir aşk mı
Bir kız mı, yüzünü hiç görmeyeceğimiz
Çayırlarına hiç uzanamayacağımız kırlar mı

Ne anlatır Yunan şarkıları
Bu sürekli, bu yumuşak ısrarla
Ne anlatır Yunan şarkıları
Yüreğimize işleyen tempolarla

Ne anlatır Yunan şarkıları
Sonsuz güzelliğe, sonsuz barışa dair
Acılarla dolsak da ne kadar
Sımsıcak yaşamaya dair

Ne anlatır Yunan şarkıları
Bir gün birleşeceğini mi bütün şarkıların
Ne anlatır Yunan şarkıları
Bu kadar uzak... ve bu kadar yakın...

1977

BERLİN'DE, DOĞUM YILDÖNÜMÜNDE NÂZIM'IN

Berlin'de
Yetmiş beşinci doğum yıldönümünde
Bir bayrak gibi yükselttik Nâzım'ı...
Altında
Dünyanın bütün namuslu insanlarının
Omuz omuza toplandığı

Dile geldi halkımızın
Binlerce yıllık korosu
Acılı, öfkeli
Umutlu, yiğit
Ve sımsıcak
Sesini yükseltirken
Ruhi Su...

Berlin'deki omuzdaşlar
Türkülerle ve
Kardeşçe dayanışmanın
Coşkusuyla donattılar bizi...
Onur ve sevniç duyduk
Dinlerken
Batı Berlin Türk İşçi Korosu'ndan
Evrensel boyutlara ulaşan türkülerimizi...

Cana yakın, bilge
Dost güzelliğini toprağımızın
İlettiler yığınlara
Sesleriyle ve tavırlarıyla
Sümeyra, Semra...

Ağrıyan yüreği
Ve sonsuz acılarına rağmen
Yılmayan umudu
Ve inancıyla
Ve elle tutulur
İnsan sıcaklığıyla
Yaşatırken Nâzım'ı
Sahnede Genco;
Yüreğimizde bir kez daha
Biledik sevgiyi
Umudu, hıncı...

Karıştı Nâzım'ın türkülerine
Brecht'in
Aklından ve yüreğinden fışkıran türküler
Sesiyle değil sadece
Gözleriyle de
Söylerken İlse Scheer...

Halklar adına
Yargılayan ve hesap soran
Müthiş bir yargıç gibiydi
Maria Faranturi...

Ezilenlere
Kanat germiş
Bir ana tanrıça gibi ya da...
Bitmez tükenmez sesi
Ve öpülesi
Sol yumruğuyla...

Anladık ki bir kez daha
Bizim gücümüz
Bu koskocaman dünyada
Yalnız olmamaklığımızdır...
Anladık ki bir kez daha
Hiçbir engel tanımayacaktır
Zafere giden yolda
Birliğimizden doğan kuvvet...
Yaşasın dünya halklarının devrimci dayanışması...
Hoch die internationalen solidaritaet...

B. Berlin, 23 Kasım 1977

KUŞATMADA

Kuşatma altında vermem gerekiyor
Ömrümü etkileyecek kararları.
Kuytu bahçelerde değil
Sarsak odalarda yaşıyorum aşkı.

En güzel dizeyi buluyorum derken
Bozuyor düşümü bir klakson sesi
Aklımda hayatım üstüne düşünceler
Ve pantolonumdaki yağ lekesi.

Sırıtkan, sırnaşık bir reklam spotu
Ekleniyor sonuna duygulu bir filmin
Sevgi yitiriyor anlamını
Kaypaklaşıyor kin.

Bir çocuk ölüsüyle yan yana
Yaşıyor içimde gülen çocuk.
Katıksız sevinç duymayı
Ve üzülmeyi artık unuttuk.

Gök diye bir şey vardı bir zaman
Sonsuz, engin, mavi
Şimdi sünepe bulutların
Hasta köpekler gibi gezindiği

Ve dalgakıranlarla zincirlenmiş deniz
Gitgide çürüyen bir su olmada artık
Akıtmada zehrini doğaya
İçimizdeki bataklık...

Kuşatma altında vermem gerekiyor
Ömrümü etkileyecek kararları.
Fakat hiçbir şey kurutamayacak
Çorak topraklarda yeşerttiğim aşkı...

1978

ÇOK SEVDİM BİR ZAMANLAR, SEVİYORUM YİNE DE

Çok sevdim bir zamanlar, seviyorum yine de
Alıp başımı gitmeyi yollar boyunca
Seyretmek bir bozkır akşamını camından bir otobüsün
Masal şehirlerini geçerken hızla

Çok sevdim bir zamanlar, seviyorum yine de
Ürpertili, sımsıcak tenini kadınların
Salmak serin sulara gövdemi
Düşüp gitmek ardına şiirin ve aşkın

Çok sevdim bir zamanlar, seviyorum yine de
Varolduğumu düşünmeyi, ürpererek...
Karanlık bir odada küçük bir çocuk gibi
Yağmurdan ve yalnızlıktan ürkek

Çok sevdim bir zamanlar, seviyorum yine de
Düşüncemi geniş ve sonsuz olanla birleştirmeyi
Hırçın ve ele geçmezce atılgan
Uysal ve usulcacık benim olan şeyi...

Çok sevdim bir zamanlar, seviyorum yine de
Ve hep seveceğim beynim ve tenim varoldukça bu dünyada
Pırıl pırıl olanı, her zaman bir güz diriliğinde
Değişmez ve değişken olanı sonsuzca...

Eylül 1978

SOFYA'DA DEVRİM MÜZESİNİ GEZERKEN

Sofya'da devrim müzesini gezerken
Arınmak gereksinimindeydim
Koptum sokağın kargaşasından
O serin yapıya girdim

Bizim için savaşanların
Ve ölenlerin fotoğrafları vardı
Sanki yüzlerce yıllık uzak bir
Geçmişten bakıyorlardı

Hazin ve sıcak bir gülümseyiş
Dudaklarında bir genç kızın
Kurbanı olmuş
Faşist kurşunlarının

İşte boyunlarına kadar
Toprağa gömülü partizanlar
Geride, kurşuna dizilmeyi
Bekleyen genç insanlar

İşte Milev'in cam gözü
Sonsuzca bakmaya yazgılı
Bakıyor ölümsüzlüğe
Eylül'ün ozanı

İşte asılan yurtseverler
Sisli, karanlık bir sabah
Yanda birkaç üniformalı
Birkaç alçak

İşte Leipzig'de Dimitrov
Aydınlık bakışlı gözleriyle
Suçluyor savcıyı
Göring küçülmüş küçüldükçe

Ve Vaptzarov'un yiğit alnı
Ve el yazısı takvim yaprağında
Yürüyor sonsuzluğa
Bu destansı kavgada

İşte kurtuluş günü
Sofya'da halk ordusu
Zafer çığlık çığlığa
Kaplamış ufku

Dimitrov, kızı ve karısıyla
Gülümsüyor barış günlerinde
Silinip gitmiş
Yurdu kaplayan gece

Bir arada bütün bu fotoğraflar
Bir başka dünyada gibiler
Belki de gizli gizli
Aralarında söyleşirler

1925'in şehitleri
30'ların, 40'ların
Genç yaşta toprağa düşenler
Büyük davası yolunda halkın

Size borçluyuz ne varsa
Adına mutluluk dediğimiz
Eğiliyorum önünüzde
Derin bir duyguyla, sessiz

Öpüyorum birer birer
Gözlerinizden, ellerinizden
Çok şey var öğreneceğimiz
Sizin özverinizden

Sofya'da devrim müzesinde
Bıraktım kalbimi ayrılırken
Girdiğimden daha çok insandım
O serin yapıdan çıkarken

1980

ÖMER REİS AĞIDI

Kahpe pusu kurdular
Kan uykuda vurdular
aysız gecede

Köpek ulur karanlığa
Kurt sevinir
Çakal güler çakal sesiyle

Halkın oğlu yaralandı
Kan içinde hörelendi

Sofrası açıktı
Dosta düşmana
Kurda kuşa

Yüreği açıktı
Denize toprağa
Çocuğa yaşlıya

Bilinci açıktı
Bilime doğruya
Gerçeğe haklıya

Köpek ulur karanlığa
Kurt sevinir
Yılan güler yılan sesiyle

Kahpe pusu kurdular
Kan uykuda vurdular
aysız gecede

Sinsi sinsi güler düşman
Bıçağını yeni canlar
söndürmeye biler düşman

Ömer Reis
İnsan Reis

Kalamış'ta güzel yüzün
duracak hep
Kulübenin ışıkçığı
kararsa da
Orda senin yüreciğin
sıcak sıcak
insan insan
Aydınlığa aydınlığa
Kurtuluşa kurtuluşa
vuracak hep

Kahpe pusu kurdular
Kan uykuda vurdular
aysız gecede

Köpek ulur karanlığa
Kurt sevinir
Sırtlan güler sırtlan sesiyle

Ağustos 1980

TÜRKİYE, ÜZGÜN YURDUM, GÜZEL YURDUM

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Boynu bükük ay çiçeği
Şiirin ve aşkın geleceği.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Dağ rüzgârı, portakal balı
Alçakgönüllü, hünerli, sevdalı.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Yazgısı kara yazılmış gelin
Kurumuş sütü memelerinin.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Harlı bir ateş gibi derinde yanan
Haramilerin elinde bunalan.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Güngörmüş, bilge toprağım
Yunus, Pir Sultan ve Nâzım.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Bozlak, ağıt, halay ve zeybek
Dumanı üstünde ekmek.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Yüzü kırış kırış anam
Ağlayan narım, gülen ayvam.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Asmaların üstünde gün ışığı
En güzel geleceğin yakışığı.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Zinciri altında kımıldayan
Bitecek sanıldığı yerde başlayan.

Mayıs 1980

UNUTTUM, NASILDI ANNEMİN YÜZÜ

Unuttum, nasıldı annemin yüzü
Unuttum, sesi nasıldı annemin.
Gece bir örtü olsun anılardan
Kara yüreğime örtüneyim.

Unuttum, nasıldı annemin gülüşü
Unuttum, nasıldı ağlarken annem.
Yaşam sallasın kollarında beni
Küçücük oğluyum onun ben.

Unuttum, elleri nasıldı annemin
Unuttum, gözleri nasıldı bakarken.
Kuru ot kokusu getirsin rüzgâr
Yağmur usulcacık yağarken.

Haziran 1980

TAŞRA KENTLERİNDE AKŞAM KEDERİ

Taşra kentlerinde akşam kederi
Her yerinde aynı dünyanın
Duru gök ve ev görüntüleri
Ve üzgün bakışı kadınların

Rüzgârın uzak kırlardan
Getirdiği akşam sesi
Dağların gecede gitgide
Karanlıklaşan gövdesi

Taşra kentlerinde geçti çocukluğum
Akşamın o gri hüznü
Yakındır bu yüzden yüreğime

Yıllardır bu hüznü yaşıyorum
Hasretim, nasıl da hasretim
Annemin adımı seslenişine

Eylül 1980

BİR ŞEHİT KIZINA

–Türküler ve Alaz için–

Güzelim, sevdiğim, çocuğum, gülüm
Bir şehit kızısın sen.
Acılı, buruk bir türkü gibisin
Bu acımasız günlerin içinden

Tuhaf bir sıkıntıyla daralır şimdi
Küçücük, kuş kanadı yüreğin:
"Babam nerede, niye gelmiyor
Babama küstüm ben anneciğim..."

Baban artık hiç olmayacak yavrum
Sana çocuğum diyemeyecek bir daha
Güçlü, baba kucağının sıcaklığını
Duyamayacaksın minik vücudunda

Baban yiğit bir oğluydu halkının
Onun için öldürdüler
Sana halkımızdan armağan olsun
Getirdiğim kırmızı güller

Yıllar geçecek, alışacaksın
Bir ince sızı kalacak ondan,
Senin gözlerin gibi ışıltılı
Çiçekler fışkıracak babanın mezarından

Ve tıpkı serpilen bir çiçek gibi
Gelişip ışırken bilincin gitgide
Babanı yeniden kavrayacaksın
Baban yeniden doğacak seninle

Güzelim, sevdiğim, çocuğum, gülüm
Bir şehit kızısın sen
Acılı, buruk bir türkü gibisin
Bu acımasız günlerin içinden

Ocak 1981

KIRK YAŞIN EŞİĞİNDE ŞİİR

Küçük heyecanlara paydos
Çünkü rüzgârla aynı yaştayım
Çünkü güneş kardeşim
Bir ırmakla sevişmekteyim

Bana artık dingin olmak
Bana yalınlık yaraşır
İçimde şiirin güzelliği
Yaşamak sevinciyle yarışır

Güzeller güzeli ömrüm
Sana gitgide sevdalanıştayım
Nice emeklerle dokunmuş
Bir ince, bir nazlı nakıştayım

Küçük tasalara, tutkulara paydos
Çünkü evrenle aynı yaştayım
Başsız sonsuz doyumsuz
Bir başdöndürücü akıştayım

Şubat 1981

BEBEKLERİN ULUSU YOK

İlk kez yurdumdan uzakta yaşadım bu duyguyu
Bebeklerin ulusu yok
Başlarını tutuşları aynı
Bakarken gözlerinde aynı merak
Ağlarken aynı seslerinin tonu

Bebekler çiçeği insanlığımızın
Güllerin en hası, en goncası
Sarışın bir ışık parçası kimi
Kimi kapkara üzüm tanesi

Babalar çıkarmayın onları akıldan
Analar koruyun bebeklerinizi
Susturun susturun söyletmeyin
Savaştan yıkımdan söz ederse biri

Bırakalım sevdayla büyüsünler
Serpilip gelişsinler fidan gibi
Senin benim hiç kimsenin değil
Bütün bir yeryüzünündür onlar
Bütün insanlığın gözbebeği

İlk kez yurdumdan uzakta yaşadım bu duyguyu
Bebeklerin ulusu yok
Bebekler, çiçeği insanlığımızın
Ve geleceğimizin biricik umudu...

1981

HER ŞEY ŞİİRDİR...

Her şey şiirdir, uğultusu rüzgârın
Bir ırmağa usulcacık yağan kar
Her gece okunan bir dua çocuklukta
Gökyüzünde bölük bölük turnalar

Her şey şiirdir, sevinç ve keder
Dünyada olmak duygusu...
Kıyıda, ıssız kayalıklarda
Kendi başına ışıldayan su

Her şey şiirdir, şimdi, şu anda
Ak kâğıt üstünde dolanan elim
Karşıki avluda salınan söğüt
Yandaki odada uyuyan bebeğim

Her şey şiirdir, çağrısı aşkın
Bahar toprağından yükselen tütsü
Umut ve acı, başlayan ve biten,
Yağmurun ve akıp giden hayatın türküsü

Her şey şiirdir ve bir gün belki
İlk aşkım, ilk göz ağrım şiir
Koynunda ona yazdığım mektuplar
Bir yerlerden çıkıp gelecektir...

1981

SESLER

İnsan seslerine tutunarak ilerliyorum
kollarım alabildiğine açık
Yuvarlanmamak için uçuruma

insan seslerine tutunarak ilerliyorum
yolumu yitirmemek için
boğucu karanlıkta

Kızımın sesi "anne" diyen
"i" gibi incelterek "e" sesini
"babacığım" derken kırık dökük
ve öğrendiği ilk fiilleri sıralarken
o henüz dalında ham bir meyve gibi ses
tutkulu, güvensiz, birden tizleşen

Karımın sesi, gülümseyiş gibi umutlu
ve bir kız kardeş sesi gibi sevecenlikle dolu

Telefondaki sesi babamın
kısık, uzakta, ama can kadar yakın

Gurbetteki kardeşlerimin sesleri
ansızın bir selam gibi ulaşan
çocukluğu
ve daha nice şeyleri ışıldatan

Unuttuğum sesi annemin
bazen düşlerimde çınlayan

Ve dostların sesi, bunaldığımda
dokunurcasına duymak istediğim
yolumu yitirmemek için
yitip gitmemek için boğuntuda

"Kendine iyi bak" diyen sesler
"nasılsın" diyen sesler
kaygılı, dostça çınıltılı, ince, kalın, boğuk ya da tiz
kendimi en kötü duyumsadığım zamanlarda
duymak istediğim o sesler
tutunarak güven duyduğum
birlikte bir karanlığı geçtiğimiz...

Temmuz 1981

SEVGİNİN ÖNÜNDE

Bütün insanları dostun bil, kardeşin bil kızım
Sevincin ürünüdür insan, nefretin değil kızım
Zulmün önünde dimdik tut onurunu
Sevginin önünde eğil kızım

1981

"İYİ BİR YURTTAŞ ARANIYOR"DAN

Bir Ülke Nedir?

Bir ülke nedir diye sordum
Düş kuranın birine
Ülke düşlerdir dedi
Gerisinden bana ne

Bir ülke nedir diye sordum
Kırda açan çiçeğe
Ülke kokumdur dedi
Gerisinden bana ne

Bir ülke nedir diye sordum
Gökte uçan şahine
Ülke avımdır dedi
Gerisinden bana ne

Bir ülke nedir diye sordum
Yerde sürünen yılana
Ülke yuvamdır dedi
Gerisinden bana ne

Bir ülke nedir diye sordum
Cebi dolu birine
Ülke paramdır dedi
Gerisinden bana ne

Bir ülke nedir diye sordum
Cebi delik birine
Şöyle bir süzdü beni
Dedi ki git işine

Bakımlı Erkeğin Türküsü

Erkek de bakımlı olmalıdır
Yaraşmalıdır kadınına
Yurttaş! Tıraş ol
Her sabah mutlaka

Maden işçisi olabilirsin
Yedi kat yerin altında
Gücün kuvvetin artar
Özen gösterirsen tıraşına

Sabah ayazında işe giderken
Yüzün ayna gibi parlamalı
İyi bir temizlik işçisi önce
Sinek kaydı tıraş olmalı

Hamallar, işsizler, ırgatlar
Yatıp kalkanlar köprü altında
Erkek de bakımlı olmalıdır
Özen göstermelidir tıraşına

Erkek dediğin bakımlı olmalı
Zindanda, dayakta, sehpada
Son arzun nedir diye sorsalar
De ki tıraş olmak, cellada...

Erkek de bakımlı olmalıdır
Özen göstermelidir çalımına
Yurttaş! perdahla suratını
Mümkünse günde birkaç defa...

Ağırbaşlı Aydının Türküsü

Bu ülke bir gün
Mutlu olacak elbet
Fakat şimdilik
Biraz sabret

Görüşlerimi
Kimseden gizlemem
Fakat şimdilik
Sesimi çıkarmak istemem

Özgürlük için
Özveri gerek
Fakat şimdilik
En iyisi beklemek

Görevimdir
Gerçeği söylemek
Fakat şimdilik
Neme gerek...

Avrupa'ya Aşk Türküsü

Ah bir Avrupalı olabilsek
Ulaşıp çağdaş uygarlığa
Avrupa anla bizi
Sev bizi Avrupa

Kapı komşuyuz şunca yıl
Kanımız karışmış kanına
Ama hâlâ soğuksun
Yabancısın hâlâ

Modada izindeyiz
Yazımız çizimiz uygun sana
Hoşuna gitmiyorsa eğer
Keselim bıyıklarımızı da

Ah bir Avrupalı olabilsek
Ulaşıp çağdaş uygarlığa
Avrupa anla bizi
Sev bizi Avrupa

Ülkemiz var, üç yanı derya
Madenlerimiz, yemişlerimiz
Avrupa, senden başka
Yok bizi anlayacak kimsemiz

Ama sen bizi anlamıyorsun
Tıkıyorsun kulaklarını bu aşka
Avrupa pişman olacaksın bak
İş işten geçecek sonra

Ah bir Avrupalı olabilsek
Ulaşıp çağdaş uygarlığa
Avrupa anla bizi
Sev bizi Avrupa

1983

KARTON TABUTLAR

"Bir Belçika şirketi karton tabut yaparak gelişmekte olan ülkelere ucuz fiyattan ihraç etmeye başladı..."
(Gazeteler)

Ölenleriniz ve ölecek olanlarınız için
Tabutlarımız var, sert kartondan
Hem ucuz, hem kolay monte ediliyor
Pratik oluşları bundan...

Sözgelimi bir depremde
Kıtlık ya da savaşta on bin ölü verdiniz
İstediğiniz sayıda tabutu
En kısa sürede yetiştiririz...

Çocuklar ve hayvanlar için
Üretim yapıyoruz ayrı boy ve tipte...
Karton hayvan tabutlarına ilgi
Artıyor gelişmiş ülkelerde gitgide...

Ölenleriniz ve ölecek olanlarınız için
Sert kartondan tabutlarımız var...
Gecikmeyin ısmarlamakta
Bayanlar! Baylar!

Verniklenmiş ceviz ağacından
Tabutta gömülecek değilsiniz ya!
Haydi, karton tabutlarımız!
Kullanışlı ve çok ucuz fiyata!

Maltepe Askeri Cezaevi, 1982

GÖRÜŞME GÜNÜ

Çocuğumla demir bir parmaklık konuldu aramıza
İki buçuk yaşındaki çocuğumla

Ulaşmak istedi bana çocuğum
Kafese çarpan bir kuş duygusuyla

Çocuğumla tel örgüler konuldu aramıza
Kalın tel örgüler iki sıra

"Saklanma baba" dedi çocuğum
Sitemle. Çırpınan bir bakışla...

Çocuğumla bir uçurum konuldu aramıza
Sevinci nefretten kesin çizgilerle ayıran uçurum

Ve ben –aptal gibi– hâlâ
"Bu denli kötü olunamaz" diye düşünüyorum...

Maltepe Askeri Cezaevi, 1982

STRATİ KORAKAS'A MEKTUP

Uzun bir geceden geçiyoruz, karanlık bir geceden
Acımasızlığın gecesinden geçiyoruz.
Dün senin yurdunun hapisteydi en güzel çocukları
Şimdi sıra yine benim ülkemde
Güneş hapsedilebilir mi Strati
Bulut hapsedilebilir mi
Hapsediliyor işte...

Selam Strati
Yasu kardeş...
Orada, Atina'da, alçakgönüllü evinde senin
Siesta yapmıştık bir öğle sonrası;
Kanepede oturmuşken yan yana
Ayaklarımız sandalyelere dayalı
Uyuyakalmıştık öyle...
Atina'nın o öğle sonrası sıcağını
Ve o kardeşçe uykuyu unutamıyorum nedense...
Ve akşamüstü, karın, –Flaman asıllı
Ve ikizlerinin anası–
Gitarla bir şarkı söylemişti terasta
–Yitirilmiş bir anneden söz eden–
Ve baban
–Midillili köylü ve göçmen işçi–
Bütün emekçileri gibi halklarımızın
Saygılı, vakur

./..

İçten
Dinlemişti o şarkıyı bizimle birlikte...
Unutamıyorum o şarkıyı
O akşamüstünü de...

Selam Strati
Yasu kardeş
Denize gitmiştik bir başka gün.
Kentin ortasındaki hapishanenin yakınından geçerken
Arabada yanımda oturan ipek bakışlı bir kız
"Albaylar cuntasının dökütüleri
Bu hapishanede yatıyor" demişti
"Dün biz hapisteydik
Bugün onlar
Ve biz denize gidiyoruz, ne tuhaf, değil mi?"
Gülüşmüştük...

Albaylar cuntasının dökütüleri
Yatmaktalar hâlâ o hapishanede
Ve benim yurdumda
İpek bakışlı kızlarımız yatıyor hapiste şimdi
Ve kara gözlü oğullarımız...
Gençliklerini tadamadan daha
Güneşe doyasıya bakamadan
Demir parmaklıklar arkasına kapatılan...

Selam Strati
Yasu kardeş
Unutmak elde mi o güneşi
Yurdunda senin
Binlerce yıl öncesinin beyaz taşlarını aydınlatan
Acılı yurdunu unutmak elde mi senin
O insanca bir yaşamı çoktan hak etmiş olan

Şairler vardır
Ülkelerinin güneşi tutuşur şiirlerinde
Denizleri nefes alır...
Şairler vardır
Şiirleri bayrak gibi yükselir alanlarda
Ve halklarına
Ekmek ve su ve sevinç gibi gerekli...
Ah, o şairler gibi olabilsem ben de
Yetse sesim
Anlatmaya
Yaşadığımız bütün bu şeyleri...

Selam Strati
Yasu kardeş
Bir gece ışıklı bir denizin kıyısında
Şiirlerimi okumuştum sana
"Unuttum nasıldı annemin yüzü..."
Ve sen
"Unutmadım

./..

Demek istiyorsun, değil mi?"
Demiştin
Beni hayran bırakan bir incelikle...

Unutmadım kardeş
Unutmadım
Unutmadım hiçbir şeyi...
Bir türlü baharı getirmeyen bu mayıs ayının
Yağmurlu bir öğle sonrasında
Hapishane ranzasında
Uzanmış yazarken bu şiiri...

Radyoda
Senin ülkenin
O yüreğe işleyen şarkılarından biri
Ve karşıda, koğuşların açıldığı alanda
Şair yüzlü bir asker
Dalmış hayal ederken serbest kalacağı günleri...

Selam Strati
Yasu kardeş
Uzun bir geceden geçiyoruz, karanlık bir geceden
Ama geleceğiz
Geleceğiz üstesinden
Bu acıların da...
Ülkenin ve ülkemin
Bütün yiğit şairleri adına
Yemin ederim

./..

Aydınlık bir şafağa
Ulaşana kadar
Dövüşeceğime...
Ballı incirlerimiz, nazlı üzümlerimiz
Göklerimiz, denizlerimiz
İpek bakışlı kızlarımız, kara gözlü oğullarımız
Üstüne yemin ederim...
Ve bizi aydınlatan
Bu ortak güneş üstüne...

Maltepe Askeri Cezaevi, Mayıs 1982

HAPİSHANEDE BİR SABAH TÜRKÜSÜ

Maltepe askeri cezaevinin avlusunda
Sisler içindeki Büyükada'nın karşısında
Oturmuş yazarım bu şiiri

Eylül başlarında bir cumartesi sabahı
Lodos titretiyor ağaçları
Yağmur geceden yıkamış çiçekleri

Gökyüzü mavi, bulutlar beyaz
Ardından baharın geçti koca bir yaz
Hapisteyiz hâlâ ve güzün ilk serinlikleri

Avlunun dört yanı dikenli teller
Tellerin gerisinde nöbetçiler bekler
Kapanır uykusuzluktan gözleri

On gündür çocuk sesi duymadım
Özledim "baba" deyişini kızımın
Özledim beni görünceki sevincini...

Hayatım benim, kırk yıllık hayatım
Seni başarabildiğimce dürüst yaşadım
İçim burada da pırıl pırıl şimdi

Geçer, güzelim, bu günler de geçer
Sökülüp atılır dikenli teller
Koparır halk bir gün zincirlerini

Maltepe Askeri Cezaevi, Eylül 1982

ESKİ NİSAN

–Ludmila'ya–

Canımın yongası, sevdiğim,
Birkaç gün çaldık ilkbahardan
Geçtik yıllardır özlediğim
Erguvan ışıklı kıyılardan

Aşkı sessizlik tanımlar
Gençken tersini düşünürdüm
Akşamla dönerken geriye dalgalar
Yalnızlığı çırçıplak gördüm

Durduktu önünde Ege Denizi'nin
Gözleri mayıs bulanığı,
Kuytuluğunda eski evlerin
Dolaştıktı Ayvalığı

Eski nisan, her şey gibi,
Kalbim de, rüzgâr da eski
Çırpınıp duruyor havada
Yitik anıların kelebeği

Mayıs 1983

HELSİNKİ'YE BİR ŞİİR

Ve birden çarptım sonbahara
Issız bir parkında Helsinki'nin
Yıldızlar dökülmüştü parka
Eğilip dokunmak istedim

Gece derin ve maviydi
Fin körfezinin üzerinde
Işıklar içinde bir gemi
Duruyordu iskelede

Yürüdüm uzun uzun
Türkçe şarkılar söyleyerek
İçimde ince bir hüzün
Kendi kendime yeterek

Bir sabah Ateneum Müzesi'ndeki
Resimlere baktım sevgiyle
Bir gece bir tutam tütün sundum
Finlandiyalı bir işçiye

Kuzeydeki ormanları görmedim
Kayak yapmadım dağlarında
Sanmam ki kısmet olsun da
Göllerinde yüzebileyim

Ama sevdim Fin dilini
Mertçe, dostça çınıltılı
Bir dost mektubu okur gibi
Okudum ozanlarını

Yağmurlu bir sabah ayrıldım
Bu kardeş kuzey kentinden
Onda benden ne kalır bilmem
Bende bir şeyler kalacak Helsinki'den

Helsinki-Berlin uçağında, Ekim 1984

PARİS ŞİİRLERİ IV

Paris'in hayalet banliyölerinde
Boğuntunun sessiz çığlığını duydum
Zamanın kanayan yüzünü görüp de

Küskün bir çocuğun daralan içinden
Kara bir trendir zaman geçip giden
Ağır kepengini indirirken gece

Haberim vardır bütün gözyaşlarından
Çocukluğumun bir İstanbul denizi
El ediyor bana dar bir aralıktan

Aralık 1984

PARİS ŞİİRLERİ VI

Sendin beklediğim bütün bir sonbahar
Yağmurlar inatla işlerken içime
Gece gökyüzünde çınlarken yıldızlar
Durdurulmaz yürek ürpertileriyle
Sendin beklediğim bütün bir sonbahar

Hayaller hayaller kurup duruyordum
İniyordum hüznün inginliklerine
Ellerimde ölümümü tutuyordum
Artık çok genç olmamanın kederiyle
Hayaller hayaller kurup duruyordum

Aşkın kapısını aralayınca sen
Zamanın karanlık ırmağında yüzen
Çocukluğumun o ıssız güneşine
Aşkın kapısını aralayınca sen
Yeni bir özsu yürüdü sözcüklere

Dilsiz bir kuytuda ölüyordu şiir
Yetti parmaklarının bir dokunuşu
Geleceği birdenbire duyumsamak
Birdenbire duyumsamak varoluşu
Dilsiz bir kuytuda ölüyordu şiir

Sendin beklediğim bütün bir sonbahar
Başlamadan bitmiş bir aşkın hüznüyle
Gece gökyüzünde çınlarken yıldızlar
Yağmurlar inatla işlerken içime
Sendin beklediğim bütün bir sonbahar

Temmuz 1985

GEÇMİŞ YAZ

Gövdemden sızan sular gibi
Akıp gitti bir yaz daha
Sevişmelerle gündüz vakti
Ve beyaz öğle uykularıyla

Bir yazdı artık geçmiş olan
Oysa hâlâ tenimde tuz tadı
Aynı ağlardan çıkardığımız
Bir akşam güneşiyle balıkları

Bir yazdı uzak Gürcistan'da
Kıyısında kartal dağların
Mavi gözlü bir göl bırakan
Düşlerine çocukların

Bir yazdı yaşanan her saniyesi
Ve şimdi kumsaldan eserken rüzgâr
Üşür bir denizkabuğu belki
Ve küçük bir kızı anımsar

Ağustos 1986

İNEKLERE ÖVGÜ

O kadar çok inek gördüm ki hayatımda
Onlara bir şiir adamam gerek
İnekler, yayılmış yatarlar çayırlarda
İnekler, sonsuzca otlayıp düşünerek

İnek gözlü desem bir kadına
Hakaret sayar bunu, gücenir
Oysa o mahzun bakışlı gözleri ineklerin
O iri gözleri nasıl da güzeldir

Akşamüstü otlaktan dönüşleri
Bir başkadır öteki hayvanlardan
Ne kargaşa, ne şamata, ne çıngırak sesi
Belki derin bir "mo" kimi zaman...

Sonsuz değişmezliğin simgesidir onlar
Ve yüce bir ağırbaşlılığın
İneklere armağan olsun bu şiir
Güvencesine durağanlığın...

Ekim 1986

LENİNGRAD 1988

"Avrupa Oteli" yakınlarında
Delikanlı bir Puşkin
Bakışları bulutlanmamış daha
Alnında gölgesi yok kederin

Beyaz yaşmaklı bir kocakarı
Oturmuş üstünde bir bankın
Yarım metrelik topuklar üstünde
Geçiyor iri kalçalı bir kadın

Aleksandr Sergeyeviç Puşkin
Bizim Orhan Veli'yi anımsatıyor
İkisi de genç, dokunaklı
Ve yaraları hâlâ kanıyor

Adı Puşkin Parkı mı bu parkın
İşte sabah güvercinleri
Sırtımda bir tiril gömlek
İlk gençliğimdeki gibi

Yoksul giyimli bir küçük kız
Fotoğraf çektirdi anıtın önünde
–Rusya içlerinden belli ki–
Ve koşup gitti annesine

Kovboy şapkalı bir turist
Yetmiş yaşlarında filan
Puşkin'i görüntüledi
Çiklet çiğniyordu bir yandan

Puşkin, elini uzatamadı
Okşayamadı küçük kızı
Israrla baktığım yüzünde
Tek çizgi kıpırdamadı

Küçük kız büyür bir gün
Ve okur Yevgeni Onegin'i
Ama ne Rumeli Hisarı'nı
Duyacak, ne Orhan Veli'yi

Geçiyor bir kedi sürünerek
Anıtın önündeki çiçeklere
Hoşça kal Puşkin, kardeşim
Götürürüm selamını Orhan Veli'ye

Leningrad 1988

BİR MAVİ ÇİÇEK

Önce top mermileriyle dövüldü alan
Tarandı sonra mitralyözlerle
Sonra boğaz boğaza dövüşüldü
Ve sonra usulca indi gece

Bir mavi çiçek kalmıştı sadece
Ama yoktu koklayacak kimse

Sabaha karşı dindi iniltiler
Yan yana, üst üste yığılı ölüler
Ağaçlar devrilmiş, kavrulmuş çimenler
Boğulmuş yaşayan ne varsa bu yerde

Bir mavi çiçek kalmıştı sadece
Ama yoktu koklayacak kimse

O sabah yine maviydi gökyüzü
Başladı az sonra kuşların türküsü
Sabah rüzgârı ne bilsin ölümü
Esti durdu kırlarda keyfince

Bir mavi çiçek kalmıştı sadece
Ama yoktu koklayacak kimse

1988

TOPRAĞA DÜŞEN

Ona "Haydi
Savaşa" dediler
Başkaca bir şey
Söylemediler

Aldılar köyünden
Davulla, zurnayla
Geride üç çocuk
Bir eş ve bir ana

Eline bir silah
Tutuşturdular
Ve karşılaştı
Düşman ordular

Vurulup düştü
İlk çatışmada
Göğsünde bir oyuk
Üç delik alnında

"Ey bu topraklar için
Toprağa düşen"
Bir karış toprağın
Var mıydı yaşarken?

1988

SİLAH FABRİKASINDA ÇALIŞIYORDU

Silah fabrikasında çalışıyordu
Bunaltan sorularla yüreğinde
Terleyerek uyanıyordu
Boğuntu içinde

Kanlı çocuk yüzleri
Geçiyordu düşlerinden
Cesetler geçiyordu
Bombalanmış kentlerden

Bir an geldi bakamaz oldu
Eşe, dosta, arkadaşlara
Kaçtı kalabalıklardan
Sığındı ıssızlıklara

Yazdı içinden geldiğince
Zihnini kemiren düşünceleri
Ve bir gün iş saatinde
Çıkardı koynundan bildiriyi

Bir çılgının sesiyle
Okudu haykırarak:
"Arkadaş, yaptığın
Korkunç işi bırak

Çocuklar öldürülüyor
Ürettiğimiz silahlarla
Bir son vermeliyiz
Bu canavarlığa"

Fabrikada iş
Durdu bir an
Sirenler çaldı
Sesi duyulmaz oldu uğultudan

"Yaratan, üreten insanlarız biz
Bir çıkarımız yok savaşmaktan
Vazgeçelim elbirliğiyle
Silah yapmaktan..."

Sürükleyip götürdüler
Bir daha haber çıkmadı ondan...
Kimi "kaçık" dedi ona...
Kimi " kahraman"...

1988

TEK BAŞINALIK

Ben tek başına ne yapabilirim
Diye düşündü biri
Ve hiçbir şey yapmamaya
Karar verdi

Ben tek başına ne yapabilirim
Diye düşündü bir öteki
Ve yalnızlığının
Kuytuluğuna çekildi

Ben tek başına ne yapabilirim
Diye düşündü bir üçüncü
Ve tek başına
Düşünmeyi sürdürdü

Ben tek başına ne yapabilirim
Diye düşündü yüz binler
Ve tekbaşınalıklarını
Sürdürdüler

Ben tek başına ne yapabilirim
Diye düşündü milyonlar
Milyonlarcaydılar
Ve tek başınaydılar

Bu arada
Birileri
Onlar adına
Kararlar vermekteydi

Tek başına
Olduklarını sananlar
Topluca, ortadan
Kaldırıldılar...

1988

YILDIZ SAVAŞLARI ÜSTÜNE ÇEŞİTLEMELER

Kurcalayıp
Duruyor aklımı:
Ne demek şu
Yıldız savaşları?

Bir bilen çıkar
Belki diye
Sordum önüme
Her gelene

Öfkeyle soludu
Ev kadını:
"Neymiş... Neymiş...
Yıldız savaşları mı?

Ben çarşı pazar
Savaşındayım
Sorunuzdan
Bir şey anlamadım"

Burnu havada
Geçen genç kız
Kırıtıverdi:
"Çok kurnazsınız...

Terazi burcunda
Doğmuşum ben
Barışıktır
Yıldızım herkeslen..."

Minübüs şoförü
Aniden solladı
"Savaş mı dedin?
Sat anasını..."

Ve teybe bir kaset
Koydu sonra
İnledi ses:
"Batsın bu dünya..."

"Her şey sözcüktür"
Dedi şair
"Ne varsa yaşama
Ölüme dair...

Yıldız ve savaş...
Ne ilginç sözcükler..."
–Ve not etti–
"Teşekkürler..."

Politikacı
Ciddileşti:
"Kesin bir şey
Diyemem şimdi...

Ama mutlaka
Bir şeyler yapmalı
Kim kışkırtıyor
Şu yıldızları?.."

Abdest alan
Bir dindar kişi
Aşağıdan yukarı
Süzdü beni

"Ne yıldızıymış
Bu hemşerim?
Her şey Allahtan...
Allah kerim..."

Islak bakışlı
Delikanlı
"Bırakın –dedi–
Şimdi savaşı...

Savaş yapma aşk yap
Gerisi boştur...
Yıldızların altında
Sevişmek ne hoştur..."

Ünlü sinema
Yıldızı önce
Anlamlı anlamlı
Baktı yüzüme

"Savaşan –dedi–
Küçüklerdir..
Soruyu onlara
Sormanız gerekir..."

Eski muharip
Kederliydi:
"Eskiden savaşlar
Böyle miydi...

Yıldızları
Savaştıranlar
Robotlara
Madalya taksınlar..."

Soru sormaktan
Bıktığım bir an
Kör bir adam
Gördüm, yaklaşan

Geçirdim caddeyi
Girip koluna
Durdurdu beni
Kaldırımda

"Gökte çok mu
Yıldız var bu gece?"
Şaşırdım, öyleydi
Gerçekten de.

"Evet –dedim–
Nerden bildiniz?"
Gülümsedi
Belli belirsiz

"Onları tenimle
Duyarım –dedi–
Ve işitirim
Dediklerini

Bilseniz neler
Konuşurlar
Şakacı ve
Duyguludurlar

Bakıp dururlar
Bize öylece
Çoğu kez acırlar
Halimize..."

Usulca yürüyüp
Gitti sonra
Yüreğindeki
Yıldızlarla

Bakakaldım
Bir süre ardından
Utandım ondan
Ve yıldızlardan...

1988

ÖLÜM VE GENELKURMAYI

Ölüm bir gece toplantıya
Çağırdı Genelkurmayını
Kıtlığı, depremi
Savaşı, hastalığı...

Dedi, neler oluyor
İnsanların dünyasında?
Ölüm oranı
Gitgide azalmada...

Ağıt yerine türkü sesleri
Yükseliyor evlerden
Ne oluyor?
Nedir olup biten?..

Kıtlık dedi, "Efendim
Bir şey gelmiyor elimden
Suluyorlar tarlalarını
Yağmura gereksinmeden

Büyük havuzlar yapmışlar
Suyu biriktirmek için
İsterlerse değiştiriyorlar
Yönünü nehirlerin..."

Hastalık dedi, "Efendim
Doğrusu bunaldım..
Karınları tok, sırtları pek
Şaşırdım kaldım...

Hasta olduklarında da
Etkili yöntemleri var
Çok sürmüyor
İyileşiyorlar...

Deprem dedi, "Efendim,
Yapıları pek sağlam
Yıkamıyorum
Ne kadar abansam..."

Yangın, kaza, su baskını..
Tüm öteki kötülükler...
Aşağı yukarı
Aynı şeyleri söylediler...

Savaşa dönerek
Gürledi ölüm birden:
"Peki ya, ne güne
Duruyorsun sen"...

Savaş dedi, "Efendim
Zaten sorun da bu:
Barış diye bir şey
İcat olundu...

Savaşta ölmek
Bitti böylece
Çoluk çocuk
Yok olmak topluca...

Ve silah yapımına
Harcanmayan para
Ömür ve sağlık
Oluyor insana..."

1988

BİLİM ADAMI

Atom çekirdeği
Üstünde çalışan
Bilim adamı
Düşündü bir an:

"Yaptığım iş
Neye yarayacak?
Onu kim
Nasıl kullanacak?"

"Senin işin
–Dedi içinden bir ses–
Sadece araştırmak
Gerisi seni ilgilendirmez..."

Bir başka ses
"Hayır" dedi,
"İnsan yaptığının
Neye yarayacağını bilmeli..."

Sesler kavgaya
Tutuştu bir ara
Kıyasıya
Kıran kırana...

Sonunda yorgun
Düştü bilgin
Baktı camdan
Dinlenmek için

Bir oğlan geçiyordu
Islık çalarak
Hınzır gözleri
Kıpır kıpırdak..

Bir işçi
Çalışıyordu kaldırımda
Ter damlaları
Alnında

Bir anne parkta
Bebeğini yürütüyordu
Bankta iki sevgili
Öpüşüyordu...

Bilim adamı
Duydu bir an
Kopukluğunu
Yaşamdan...

Ve şu duygu
Yükseldi içinde:
"Yaşamak gelir
Her şeyden önce...

Yaşamın buyruğunda
Olmalıdır bilim
Yaptığımın
Sonucunu düşünmeliyim...

Hem yaşam hem ölüm
V rsa sonunda
Saf tutmam gerek
Yaşamın yanında..."

1988

SEVGİLİMSİN

Sevgilimsin, kim olduğunu düşünmeye vaktin yok, yapacak
işleri düşünmekten
Kalabalığın içinde kalabalıktan biri
Gecenin içinde bir yıldız, yitip gitmiş çocukluk gibi
Sevgilimsin, ak dişlerini öpüyorum, aralarında bir mısra gizli
Dün geceki tamamlanmamış sevişmeden

Sevgilimsin, boğuk aşkım, kanayan gençliğim
Uçuruyorum seni çocukluğuna doğru
Kanatların yoruluyor, ter içinde kalıyorsun
Gece yanı başımda bağırarak uyanıyorsun
Her sabah el sallıyorum metalle karışmana

Sevgilimsin, arasına bir kâğıt koyup erteliyoruz aşkı
Otobüslerde ve trenlerde kaçamak yaşanan
Ve bedenlerimiz kana kana kanayamadan yan yana

1990

YAZ

Seni seviyorum ve bir şey söylemiş olmuyorum bunu
söylemekle
Ben bu yaz kokusunu bir başka zamandan anımsıyorum
Ben bu yaz tadını biliyorum, terleyen aşkı
Terleyen kasıkları ve şakakları biliyorum

Kendimi yokluyorum, burnumu çekiyorum, yaz geçiyor
Yaz geçmeyecekmiş gibi, havada asılı duran sesler
Tembelce ulaşıyorlar hedeflerine
Yazın derin uykusu, uyuşukluğun yazı
Kaşınmanın, uzak iklimlere doğru

Yaz büyük ve ayıp bir çiçeğe benziyor
(Ben bu benzetmeyi anımsıyorum)
Dolunay çırılçıplak
(Bu benzetmeyi de)
Yaz, mezar taşları ısınıyor
Ve kertenkelelerin kanı

Saçlarımdan otlar ve kertenkeleler fışkırıyor
Yaz, bakımsız bahçeler
Bakımsız havuzlar
Yaz günleri dilimde tüy bitiyor
Ve aşkın ısırgan otu

İpekten sözler üretiyorum, geleceksen gel
Sözler yorgun düşüp kalıyor yarı yolda
Aşk, ve gecenin kadifesine yazılan sözcükler

Yaz beni derin yatağına çekiyor
Ağlıyorum ve diriliyorum yeniden
Yaz bir ölüm uykusu ve bir gece dürtüsüdür
Serin yıldızlar kuşandığımız

Sözcükler derin sulara batıp çıkıyor
Yaz budur ve roman budur

Yaz beni yaralıyor

Haziran 1990

GÜLLER, MATEMATİK

Matematik bir yaz günü kadar güzeldir
Derin güller ve bir problem çözmek
Bir gülün dibindeki problem
Bir bardak su güzelliğindedir

Annemin gülüşü ve bir arka bahçe
Çocuk sesinin içindeki problem ve gül
Dünyanın bir yaz günü dönüşünde
Bir problem bir güle eşit gibidir

Nisan 1991

BİR ARKA ODADA

Kendi ruhum için, kendi rüzgârım için, kendi kederlerim için
Herkesi bekleyen geceden payıma düşen için
Bir arka odada müzik dinlerken, akşamın ruhunu dinlerken
Usul akşamı, balkonda askerler gibi dizilmiş minderler
Ölümün hareketsizliği, ölü doğa, yıldızların hareketsizliği
Ama yıldızların ölü olmadığını biliyorum
Bir arka odada müzik dinlerken, yeniden kendimi ararken

Bir gençlik şiiri, bir hüzün şiiri, her şeyi her şeyle ilişkilendiren
Bir göğü anlatan, bir aşkın yitip gitmesini
Her şeyin her şeyle ilişkili olduğunu biliyorum, bir dolabın açık kapısı, koridorda bir arya söyleyen kızım, radyonun cızırdaması, akşamın usulca inişi, bu defter, bugün hasta oluşum
Rüzgârda usulca kıpırdayan ırmaklar, hayatın usulca kıpırdanışı gibi, hayatın usulca kıpırdayan gülü
Bir musluğun açılması, kalemin defter üstünde hareketleri, radyoda okunan ajansın ilerleyişi
Bir kaplumbağanın ya da bir aşkın ilerleyişi, gecenin ya da bir trenin, rüzgârın ya da yalnızlığın
Bir umudun ilerleyişi, bir düşüncenin, tahta içinde bir kurdun, kumaş içinde bir güvenin, aşkın içinde kuşkunun, çocuğun içinde geleceğin

./..

Her şeyin ölüme doğru ilerleyişi, toza, boşluğa, başkalaşıma
Sözcükler içinde bir sözcük var beni bekleyen
Zamanın hem devindiği hem durduğu bir noktada var olmak
Kederi alt edip sonsuz devinimi yakalamak
Sonsuz ve durağan devinimi, hayat denilen şeyi...
Telaşsız ve duygusuz, derin ve kendisi
Belki bir volkan ağzı kadar duyarsız, unutulmuş bir dağ gölü kadar durağan
Bir genç kızın kalbi kadar kırılgan ve onarılabilir
Çocuk kadar duyarlı ve unutkan
Kadın kadar bağışlayıcı, bilge
Şiir kadar doğurgan
Aşk kadar tanımsız
Ölüm kadar ölümsüz
Akşamüstü
(Hayatın içinde ve dışında)
Bir arka odada...

Temmuz 1991

YAZSONU

Ayvalar ve güneş sarardı
Yıldızlar daha parlak
Ve ay daha soğuk şimdiden.
Güz denizi yutkunuyor
Ardı sıra yitik bir aşkın
Kıyıya çarpıp geriye çekilirken.
Kâğıttan taşan mürekkep gibi
Taşıyor içimden
Özlemi geçmiş yazın.

Büyükada-Ekim 1992

GÖRE

Gözlerimiz birbirine göre
Ellerimiz, dudaklarımız
Ve aşk bize göredir

Gece tam aşka göre
Rüzgâr geceye göre
Ve yağmur rüzgâra göredir.

Öpüşlerimiz yağmura göre
Odamız öpüşlerimize göre
Ve dünya odamıza göredir

Ve biz dünyaya göreyiz.

1992

PARİSTİ

Paristi, geceydi, gençtim
Koyu, simsiyah akıyordu Seine
Sarhoştum, ıslaktım, esriktim
Aşktan, şiirden, kederden

Paristi, binbir surat Paris
Bir zaman benim de sevgilim olan
Kanatır gibi bir akşamüstü
Öpünce eylül dudaklarımdan

Paristi, hüzünlerden hüzün beğen
Orada ölmek istiyordum
Yazılmamış şiirlerimi
Ardım sıra sürüklüyordum

Paristi, aşkımın Paris'i
Her gülüş, her söz bir sır küpüydü
Tepeden tırnağa bir kalptim sanki
Özleyişlerle örtülü

Paristi, hangi zamanın Paris'i
Uçup giden yaşamla uçarak
Anıya dönüştü her şey birden
Ağıta dönüştü aşk

Paristi, gecenin, hüznün Paris'i
Yağmurun ve gençliğin
Teşekkürler, esirgediğin
Ve sunduğun her şey için

1992

İSİM NEDİR Kİ

İsim nedir ki
Bulutlara yazılır geçer

Yüzüm nedir ki
Akar suya çizilir geçer

Ömür nedir ki
Kurulur bozulur geçer

Sevda nedir ki
Dokunursun süzülür geçer

Şiir nedir ki
Sezilir geçer

İnsan nedir ki
Bir şeylere sevinir üzülür geçer

Nisan 1993

UĞURA AĞIT DEĞİL, ÖVGÜ

Günümüzde insan olmanın
Çok ağır bedeli var
Ya parçası olacaksın alçaklığın
Ya seni parçalarlar

Oysa insan olmak
Çoğalabilmektir başkalarıyla
İnsansın, birinin canı yanarken
Senin de canın acıyorsa

Bir bombayla canına kıyılan
Çoğalmasını bilen biriydi
Daha az Uğur Mumcu'yduk dün
Daha çok Uğur Mumcu'yuz şimdi.

Ocak 1993

BU YANGIN YERİNDE

Yaşamak bu yangın yerinde
Her gün yeniden ölerek

Zalimin elinde tutsak
Cahile kurban olarak

Yalanla kirli havada
Güçlükle soluk alarak

Savunmak gerçeği, çoğu kez
Yalnızlığını bilerek

Korkağı, döneği, suskunu
Görüp de öfkeyle dolarak

Toplanıyor ölü arkadaşlar
Her biri bir yerden gelerek

Kiminin boynunda ilmeği
Kimi kanını silerek

Kucaklıyor beni Metin Altıok
"Aldırma" diyor gülerek

"Yaşamak görevdir bu yangın yerinde
Yaşamak, insan kalarak"

Temmuz 1993

AŞK İKİ KİŞİLİKTİR

Değişir yönü rüzgârın
Solar ansızın yapraklar;
Şaşırır yolunu denizde gemi
Boşuna bir liman arar;
Gülüşü bir yabancının
Çalmıştır senden sevdiğini;
İçinde biriken zehir
Sadece kendini öldürecektir;
Ölümdür yaşanan tek başına,
Aşk iki kişiliktir.

Bir anı bile kalmamıştır
Geceler boyu sevişmelerden;
Binlerce yıl uzaklardadır
Binlerce kez dokunduğun ten;
Yazabileceğin şiirler
Çoktan yazılıp bitmiştir;
Ölümdür yaşanan tek başına,
Aşk iki kişiliktir.

Avutamaz olur artık
Seni, bildiğin şarkılar,
Boşanır keder zincirlerinden
Sular tersin tersin akar;
Bir hançer gibi çeksen de sevgini
Onu ancak öldürmeye yarar:
Uçarı kuşu sevdanın
Alıp başını gitmiştir;
Ölümdür yaşanan tek başına,
Aşk, iki kişiliktir.

Yitik bir ezgisin sadece,
Tüketilmiş ve düşmüş gözden;
Düşlerinde bir çocuk hıçkırır
Gece camlara sürtünürken;
Çünkü hiçbir kelebek
Tek başına yaşamaz sevdasını,
Severken hiçbir böcek
Hiçbir kuş yalnız değildir;
Ölümdür yaşanan tek başına,
Aşk iki kişiliktir.

Temmuz 1994

BENİ BİR YAZA GÖMDÜLERDİ BİR ZAMAN

Beni bir yaza gömdülerdi bir zaman
Her yer olabilecek bir kuytulukta
Bir kadın vardı bir balkonda
Sesinde yaralı bir gül olan

Hayat ve mevsimler aynı şeydi
Uyku kadar derin bir suda boğulurken
İlkbahar kekeleyerek geldi
Kırık çocuk gülüşlerinden

Deniz oracıktaydı ve buğusu
Eriyorken havada sesler
Her şeyin bir büyü oluşturduğu
Gizemli kokular ve gülüşler

Beni bir yaza gömdülerdi bir zaman
Annem olan bir sessizlikte
Belki de onun kalbidir açan
Derin bir gülün içinde

Yaz 1997

"ON AYRILIK ŞİİRİ"NDEN

IV

Başka biri olacaksın istemesen de
Tenine başka bir ten dokunduğunda
Gövden buluştuğunda başka bir gövdeyle
Başka bir nefesle karıştığında nefesin

Başka biri olacaksın istemesen de
Gece uykunda ya da gün ortasında
İrkileceksin apansız bir duyguyla
Bir uçurum kıyısında sendelemiş gibi

Başka biri olacaksın istemesen de
Bakışlarımın izini taşıyan giysilerin
Tüketecek ömürlerini birer birer
Değişecek yeri bir dolabın, pencerede bir çiçeğin

Başka biri olacaksın istemesen de
Dudaklarında benden sonraki bir çizgi
Tanımadığım bir ton gülüşünde
Ve artık beni unutmaya başlayan gözlerin

Sonra, sonra artık başka birisin

VII

Dilimin altında özlem var
Ve karışık bir dua
Boğulmuş anılar
Seni getiremez bana

Şiirler bana seni getiremez
Ne de bir yazdan kalan kırıntılar
Bir taş olabilseydim
Uyku ya da rüzgâr

İlkbahar yine gelecek
Belki yine mutlu olurum
Bir dilsizin şarkısına benzeyecek
Senden sonra mutluluğum

Kasım 1994-Aralık 1998

GİZLİCE, SEVGİLİM

Rüyalar bile geceleri bekler
Gizlice görünmek için
Yüreğimdesin, saklısında içimin
Gizlice, sevgilim

Kimse bilmesin üzgünlüğümü
Taşırım ölümüm gibi bu duyguyu
En gizli kuytularında ömrümün
Bir yer var gizlice sevgilimin uyuduğu

Gizlice sevgilim, yaşam kadar acı
Canımı tutuşturan özlem gibi
Özlüyorum derin yokoluşta
Gizlice, sevgilimi

Ocak 1998

O KADAR GÜZEL BİR YÜZDÜ Kİ...

O kadar güzel bir yüzdü ki
Gelip geçici olamazdı
Ya da bir resimdi çizilmiş yastığıma

Onunla hep
Bir uçurum kıyısında gibi seviştik
Kanatlanıp
Birbirimizin uçurumuna

Sevişmek ve şiir
Bir uçurum dengesidir
Yerçekiminin
Ve akıl çekiminin dışında

Temmuz 1998

GEÇEN BİR YAZA GAZEL

Yaz geçti, hüzünler kaldı
Dudaklarda öpüşlerden izler kaldı

Seyreldi gitgide yıldızlı geceler
Soğuk aylar, gri gündüzler kaldı

Böğürtlen lekesi silindi parmaklardan
Yarası kabuk bağlamış dizler kaldı

Aşk yeminlerinden, şiirlerden
Kopuk dizeler, kırık dökük sözler kaldı

Kuşlar göçtüler güneye sürülerle
Geride sayrılar, güçsüzler kaldı

Gücendi cam güzeli, ortanca küstü
Mavisi kararmış denizler kaldı

Yaz geçti, geçse de ne kadar
Gönüllerde geçmiş yazlar kaldı

Ağustos 1999

İLKBAHAR

Yüzümü bulutlara kaldırıp
Dua eder gibi mırıldanıyorum
Kuşlarla, otlarla yıkanıyorum
Rüzgârla, ilkbaharla

Güneş gözkapaklarımı ısıtıyor
O güvenilmez ilkbahar güneşi
Rüyada mıyım, gerçek mi bu
Hem var gibiyim, hem yok gibi

Bir güney kentinde, bir kıyı kahvesinde
Başakların sonsuz salınışı
Burada, kendimle başbaşa
Ömrümü böylece tamamlayabilirim

Bir kuşu dilinden hiç öpmedim
Belki bir gün öpebilirim
Belki bir gün rüzgâr olurum ben de
Eserim başakların üzerinden
Kalbim bir yaz gününe karışsın isterim
Bir kuş cıvıltısında doğmak için yeniden

Nisan 2000

SONUÇTA

Sonuçta şiiri seçiyorum ve yalnızlığımı
Kendimle başbaşa kalmak için
Bir masa lambası bir masa
İyi yazan bir kalem bir defter
Başkaca da bir şey yok istediğim

Sonuçta yalnızlığımı seçiyorum
Savruk aranışlarını kalbimin
Aşk ola da bilir olmaya da
Sonuçta kendim kalmayı seçiyorum
Gurbetin yani şu dünyanın yollarında

Yalnızlığın sılası yoktur
Ve bir yurdu yoktur şiirin
İnsan sadece ve ancak kendisidir
Sonuçta kendimi seçiyorum
Gurbeti daha da çoğaltmak için

Sonuçta bir boğuntuyu seçiyorum
Sözcüklerin doyumsuz uğultusunda
Ölüm gele de bilir gelmeye de
Ama hazırım o sonsuz arınmaya
En dorukta ya da en dipte

Okunmuş, yazılmış nice şiirlerden
Yaşanmış aşklardan sonra
İşte bunlardır seçtiklerim:
Bir kır yolu, söğüt dalından bir düdük
Bir çakı sedef kaplama
Ve caneriği dolu ceplerim

Kasım 2000

ÖLÜME GAZEL

Ölümü belki her zaman gizlice düşündüm
Her şeyin içinde ve her şeyden önce düşündüm

O benim içimdeki ikizimdi sanki
Onu, kendimi düşününce düşündüm

Unutur gibi oldumsa da arada bir
Unuttuklarımı özleyince düşündüm

Bir tabloda bin yıl önceki bir kız
Bana kederle gülümseyince düşündüm

Üzgün çocukluğumla karşılaştım düşümde
Ellerimi saçlarında gezdirince düşündüm

Biliyordum her yerden beni gözlediğini
Bunu hep bildim ve sessizce düşündüm

Veysel gibi uzun ince bir yolda
Gidiyorken gündüz gece düşündüm

Kendi ölümüyle ölüyorsa da herkes
Kendi ölümümü biri ölünce düşündüm

Öylesine güçlüydü ki yaşamak duygum
Bir kavramdı ölüm, onu sadece düşündüm

Şubat 2001

GECE IRMAĞINA GAZEL

Kara gece gibi akıyordu ırmak
Dibinde uçurumun kıvrılarak

Ona bir tepeden bakıyordum
Ruhum onunla birlikte akarak

Göğsü kabarıyor alçalıyordu
Soğuk ayla aydınlanarak

Nasıl da kendiyle doluydu sadece
Nasıl da pervasız, çıplak

Şarkısı evrenin elemli şarkısıydı
Özgürlüğe özlemli ve tutsak

Gece ırmağı, kardeşi ruhumun
Akıyordu sınırlarına çarparak

Ağustos 2001

YENİ AŞKA GAZEL

Uçurumlardan geçerek gelirim sana
Delice, uçarak gelirim sana

Unutup kederle biteni nice kez
Merak merak gelirim sana

İçim şarkılarla dolup taşarken
Dilim dolaşarak gelirim sana

Aklım bir pazar yerinden karışık
Gönlüm tepetaklak gelirim sana

Yeniden öğrenmek için herşeyi
Bildiklerimi unutarak gelirim sana

Dünyaya henüz gelenden farksız
Çığlık çığlık, çırılçıplak gelirim sana

Kopar diye beni köklerimden yine
Uçur diye ey aşk, gelirim sana

Şubat 2002

OKYANUSLA İLK KARŞILAŞMA

Şu anda bile etkisi sürüyor
Okyanusla karşılaşmamın
Onun yanında bizim Akdeniz
Bir küçük kız gibi kalıyor

İnanılmaz bir genişlikte
Kıyıya yüklenen su kütlesi
Sonsuzca kendi içinde
Ve yaşayan sadece kendini

Kıyısında bu görkemin
Bir gece olsun geçirmek isterdim
İnsanın ve ömrünün
Sınırlarını kavramak için

İlk kez çok uzun süre sonunda
İçimde kıpırdadı şiir
Anladım ki şiirim
Bu vahşi yüceliği özlemektedir

Kapanık sonbahar göğünün altında
Yalnızlığı beni ağlatabilirdi
Ömrümce gördüğüm hiçbir şey
Okyanus kadar kederli değildi

Onu hep anımsayacağım
Orada o sonsuz enginlikte
Okyanusunda yüreğimin
Boğulup gitmeden önce

Bordeaux, Kasım-Aralık 2003

SAĞANAK

Önce birkaç yağmur damlasıydı ancak
Ve bir serinlik hafifçe hissedilen
Görünmez ellerce sağılan gökyüzünden
Ansızın boşandı sağanak

Ağaçlar secdeye varıyormuş gibi
Eğildiler önünde fırtınanın
Sadece üstünde komşu damın
Bir martı sessiz bir sabırla bekledi

Doğa kendi yazgısıyla uyumlu
Sanki bir şeyler anımsıyordu
Evrenin doğum gününce uzak

Sağanak ansızın başladı ve bitti
Tıpkı aşk gibi yaşam gibi
Yerini ıssızlığa bırakarak

Haziran 2005, B.Ada

ZAKKUM VE YAZ

Zakkum ve yaz, bayıltan kokusu akşamın
Yapışkan, zakkum tadı öpüşlerindeki
Damarlarımda akan senin kanındır sanki
Kıvamını bulduran tenimdeki tutkalın

İşte bir kez daha yaz ve zakkumlar
Parmak uçların gibi, pembe ve ipekten
Yüzün çocukluk yüzün oluyor sevişirken
İçimin en derin bir yerinde gözlerin kımıldar

Gizemli ve esrik iniyorken gece
Bir tutku ağacı büyüyor gövdemde
Dalları bütün yönlere uzanan

Yaz zakkum dudaklarıyla öperken beni
Kuşatıyor bütün benliğimi
Bir baş dönmesi, yazdan ve zakkumdan.

Ağusos 2006, B.Ada

İNSAN KENDİSİNİN RÜYASIDIR

İnsan kendisinin rüyasıdır
Geçerken bir uçtan bir uca ömrünü
Yaşanılanlar anıya dönüştü mü
Geriye bir rüyadan izler kalır

Kimdi o çocuk ben dediğim
O delikanlı ben miydim gerçekten
Şimdi bir tren penceresinden
Başka yaşamlara bakar gibiyim

Zamanı eksilten saniyelerden
Sevinçlerden, üzüntülerden
Hangisi düş, hangisi gerçek

Sonunda sanki her şey eşitlendi
Geriye şiirler kalacak belki
Rüyanın gerçekliğine tanıklık edecek

Ocak 2008

ATAOL BEHRAMOĞLU

BEYAZ, İPEK GİBİ YAĞDI KAR

50 YILDAN 100 ŞİİR

Cumhuriyet dönemi şiirimizde kendine özgü bir yeri olan Ataol Behramoğlu 50 yıldır yazdığı dizelerden 100'ünü seçip ayırdı. "Beyaz, İpek Gibi Yağdı Kar" 50 yıldan seçilmiş 100 şiirinden oluştu.

Lirik...
Epik...
Kişisel...
Toplumsal şiirler...

Ataol Behramoğlu'nun dünya dillerine çevrilmiş, uluslararası ödüller almış şiirlerinden bir seçkidir bu kitap. Hem bir şiir seçkisi hem de şiir dilinde bir Türkiye öyküsü.

0844937
AAS
0844937 AAS

ISBN 978-9944-150-54-5
9 789944 150545
12 TL
13.34.Y.0298.012